2 OCAK 1967

yaşasın emekçiler yaşasın türkiye

1 ocak 967

DÖNÜŞÜM

ÇETİN ALTAN

DÖNÜŞÜM

Dönüşüm bir avuç genç aydının çileli ve kahırlı bir direniş ve çabayla yürüttükleri kutsal bir mücadelenin mütevazı bir ürünüdür. Onları en zor koşullar altında sürdürmiye uğraştıkları bu mücadelede yalnız bırakmamak bir görev olmaktadır bizim için de...

Bundan böyle Dönüşüm'ü sosyalist savaşın adsız kahramanları arasında bir fikir mihrabı durumuna getirmek için biz de elimizden geleni esirgememek amacındayız.

Dönüşüm'ü sade bir dergi olarak değil, aynı zamanda emekçi halkın örgütlü siyasî mücadelesinde bir rota, bir projektör ve bir cephe bayrağı olarak Türk kamu oyuna sunmak arzusundayız.

Derginin baskı ve dizgi zorluklarından doğan vitrinsiz görüntüsünü, yüreğindeki inanca yaldız, kurdele ve etiket aramıyan katıksız Türk sosyalistlerinin kolayca affedeceği ve pek dar olan imkânlardan meydana gelen makyaj yoksulluğunu bu büyük savaşın koşullarını gösteren buruk bir çizgi olarak kabul edeceği kanısındayız.

Dönüşüm'de öncelikle Türkiye İşçi Partisinin Türk sosyalizminin gelişmesinde ortaya koyduğu teoriyi ve ileri sürdüğü tezlerle bu tezlerin gelişimini göreceksiniz. Ayrıca dergi siyasî örgütün güçlenmesini ve kendisini kamu oyu önünde daha kolaylıkla çıkarmasını sağlamıya çalışacaktır.

Dergide okuyucuların görüşlerine ve öğrenmek istedikleri hususlara önemli bir sütun ayrılacaktır. Bu sütunda emekçi halk ve emekçi halktan yana olanlar hem akıllarının takıldığı konular hakkında sosyalistlik açısından aydınlatılacaklar, hem de yayınlamak imkânı bulamadıkları görüşlerini su üstüne çıkarmak imkânına kavuşacaklardır.

Bunun dışında dergide iç ve dış günlük olayların geniş ölçüsüde bir incelemesi ve sosyalizmin temel meselelerine değinen makaleler ve gerçekçi röportajlar yer alacaktır.

Dönüşüm'ün T.İ.P.'lilerin ve Türk sosyalistlerinin merhabalaşma, tanışma ve kaynaşma ocağı olması için bütün gücümüzü kullanmak azmindeyiz.

Dönüşüm büyük halk kütlelerinin mutluluğunu sağlıyacak çağdaş akımın eyleme geçiş köprüsüdür. Dönüşüm tarih içindeki en haklı dâva ve büyük mücadelenin birleştirici ve yönetici sesidir. Sesimizin gür çıkması ancak bu sese hepimizin bütün gücünü katmasıyla mümkün...

Yanyana, elele, omuz omuza olarak mutlu yarınlara...

TÜRK SOVYET İLİŞKİLERİ

KOSİGİN'İN TÜRKİYE ZİYARETİ :

20 Aralık 1966'da Türkiye'ye resmî bir ziyarette bulunan Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Başbakanı Aleksi Kosigin, bir hafta süren görüşmeler ve gezilerden sonra, 27 Aralık 1966'da yurdumuzdan ayrılmıştır. Aleksi Kosigin'in Türkiye ziyareti, uzun bir soğukluk döneminden sonra 30 Ekim 1964'de yeniden başlayan Türkiye - Sovyetler Birliği ilişkileri zincirinin bir halkasıdır ve bir «nezaket ziyareti» ni aşan anlamlar taşımaktadır.

«Nereden, nereye...»

TÜRKİYE - SOVYETLER BİRLİĞİ İLİŞKİLERİ :

Moskova'ya giden ilk Türk heyetinin başkanı Yusuf Kemal Tengirşek anlatıyor :

«Cumhuriyet'in ilânından iki yıl önce, 1921'de T. B. M. M.'nin hararetli bir toplantısı yapılıyordu. Meclis Başkanı Mustafa Kemal, takip edilecek dış politika konusunda izahat verdikten sonra :

— Komşumuz Rusya ile münasebetler kurmalıyız, dedi.

Bu söz üzerine ben oturduğum yerden bağırdım :

— Moskova'ya bir heyet gönderelim.

Mustafa Kemal sanki bunu bekliyordu. Hemen cevap verdi.

— Göndereceğiz. Siz de bu heyete katılabilir misiniz?

O toplantıda kararlaştırılan başkanı olduğum heyet bir hafta sonra Moskova'ya hareket etti.

....

1921 Martında imzaladığımız Moskova Andlaşması'ndan sonra, vagona doldurduğum altın sandıklarıyla Türkiye'ye döndüm.»

(Akşam, 30 Ekim 1964)

Yusuf Kemal Tengirşek'in altın sandıkları dolu vagonla Türkiye'ye dönüşünden birkaç ay sonra, Ukrayna Büyük Elçisi General Frunse için verdiği söylevde Mustafa Kemal şöyle diyordu :

«Ukrayna hükûmetinin fevkalâde sefirini ve yiğit kızıl ordusunun şanlı ve kahraman başkumandanını coşkun bir sevinçle kabul eder ve Ukrayna milletini birçok defalar zafere ulaştıran kıymetli askerlerini onun şahsında selâmlarım.

....

Son derece çetin, fakat o nisbette şanlı fedakârlıklar mukabilinde kendi mukadderatına sahip olmak hakkını elde etmiş olan Rusya ve Ukrayna gibi Türkiye de hepimizin kesin olarak kani olduğumuz üzere toprağını ecnebî istilâsından kurtarmada, tam ve yetkin istiklâlini dünyaya tanıttırmakta gecikmiyecektir.»

(Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri)

Türkiye - Sovyetler Birliği ilişkileri 1921'de böyle başlamış, 17 Aralık 1925'de iki ülke arasında saldırmazlık paktı imzalanmıştı. 1930 yılında Türkiye Dışişleri Bakanı Tevfik Rüştü Aras ve 1932'de

→

olaylara bakış

Sovyetler Birliği Dışişleri Bakanı Litvinof ülkeleri adına karşılıklı ziyaretlerde bulundular. 1933 yılı Ekiminde Voroşilov başkanlığında bir Sovyetler Birliği heyeti Türkiye'yi ziyaret etti. (Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal, meclisi açış nutkunda dış politikadan bahsederken baş yeri Sovyetler Birliği'ne vererek şunları söyledi :

«Bu sene, mümtaz bir Sovyet heyetinin cevap ziyaretini kabul ettik. Bu ziyaretin 10. yıl bayramına tesadüf ettirilmesi, iki memleket arasındaki münasebetlerin derin samimiyetini gösteren mes'ut bir vesile olmuştur. İki memleketin çetin zamanlarında kurulmuş, onbeş senedir türlü imtihanlardan daha kuvvetli çıkmış bir dostluğun daima yüksek kıymeti haiz olması, beynelmilel sulh için değerli ve ehemmiyetli bir âmil olduğunda tereddüt edilemez.»)

(Dr. Ahmet Şükrü Esmer. Siyasî Tarih. 1919 - 1939)

Bu nutuktan da anlaşılacağı gibi, Atatürk'ün Türkiye'nin çevresini bir güvenlik çemberiyle kuşatmak, komşularla dost ilişkiler kurmak politikası devam ediyordu ve Atatürk'ün ölümüne kadar da devam etti.

«Podgorni» ilişkiler zincirinden...

1939 yılında zamanın Başbakanı Şükrü Saraçoğlu'nun, 10 Aralık 1959'da Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Lütfü Kırdar'ın, 1963 Aralığında Senato Başkanı Suat Hayri Ürgüplü'nün Sovyetler Birliği ziyaretlerini, Dışişleri Bakanı Feridun Cemal Erkin'in 30 Ekim 1964 tarihindeki ziyareti izledi. Bu ziyaretlere Sovyetler Birliği de Dışişleri Bakanı Gromiko'nun ve şimdiki Cumhurbaşkanı Podgorni başkanlığında bir Sovyetler Birliği heyetinin Türkiye'yi ziyaretleriyle karşılık verdi. Daha sonra, Türkiye Başbakanı Suat Hayri Ürgüplü'nün 1965 Sovyetler Birliği gezisi ve Sovyetler Birliği Başbakanı Aleksi Kosigin'in Aralık 1966 Türkiye gezileri bu ilişkiler zincirine eklenen yeni halkalar oldular.

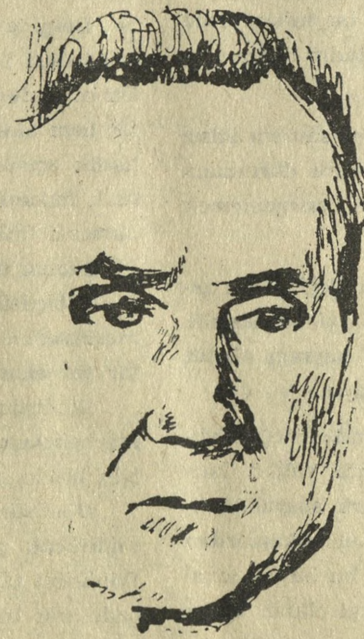
İKİ ÖNEMLİ NOKTA

Bu ilişkiler zincirine şöyle bir göz atılırsa, iki ülke arasında Atatürk ve Lenin zamanında temelleri atılan ve 17 Aralık 1925 Tarafsızlık ve Saldırmazlık Paktı ile belgelenen dostluğun uzun yıllar devam ettiği görülür. Fakat Saraçoğlu'nun 1939 Sovyetler Birliği gezisinden sonra Türkiye - Sovyetler Birliği ilişkilerinde başlayan soğukluk gittikçe artmış, Stalin'in Türkiye'ye ait bazı topraklar ve Boğazlar üzerindeki talepleriyle birlikte en üst noktasına varmıştır. Açıklanması gereken I. nokta, Türkiye - Sovyetler Birliği ilişkilerinde genel olarak 1940'larda başlayan ve Stalin'in taleplerinden sonra gittikçe artan soğukluğun nedenleridir. Açıklanması gereken ikinci nokta da, 1964'de yeniden hızlanarak, Başbakanlar seviyesinde karşılıklı ziyaretler çizgisine ulaşabilen Türkiye - Sovyetler Birliği ilişkilerinin anlamı ve gelecekte göstereceği yeni durumlar sorunudur.

TÜRKİYE - SOVYETLER BİRLİĞİ İLİŞKİLERİNDE SOĞUKLUK DÖNEMİ :

Türkiye - Sovyetler Birliği ilişkilerindeki yakınlığın sonradan soraya soğumasının nedeni olarak Stalin'in Türkiye'ye ait bazı topraklar ve Boğazlar üzerindeki talepleri gösterilegelmiştir. Stalin'in bu haksız talepleri gerçekten de iki ülkenin arasını açabilecek ağırlıktadır ve zamanın Türk hükûmetinden gereken cevabı almıştır. Aslında, Sovyetler Birliği'nin o zamanki durumu incelenirse, Stalin'in Türkiye üzerindeki taleplerinin bir blöften öteye geçemiyeceği anlaşılır. Zira ağır bir savaştan henüz çıkmış bir ülkenin üçüncü bir dünya savaşına yol açabilecek bir davranışta bulunması beklenemezdi. Zaten, Sovyetler Birliği Türkiye'nin herhangi bir parçasını işgal etmek şurda dursun, bu taleplerin yapıldığı sıralarda İran'da işgal altında bulundurduğu topraklardan çekilmek zorunda kalmıştı. Kaldı ki, bu talepler silâhlı bir saldırı niteliğine bürünmüş olsaydı, tarihin ilk modern anlamda kurtuluş savaşını vermiş olan Türk halkı nasıl davranacağını bilirdi.

Stalin'in Türkiye'ye ait bazı topraklar ve Boğazlar üzerindeki talepleri, Türkiye - Sovyetler Birliği ilişkilerindeki soğukluğun sadece hızlandırıcı bir öğesi olmuştur. Türkiye - Sovyetler Birliği ilişkilerinde, iki ülkenin ihtilâllerini yapmaları döneminde başlayan dostluk, Stalin'in taleplerinden çok önce, 1940'larda bozulmaya başlamıştır ve bu bozulmanın nedeni hiç de karışık, anlaşılması güç bir şey değildir. **I. Millî Kurtuluş Savaşımızın ilk yıllardaki halkçı karakteri Türk burjuvazisinin palazlanması oranında ortadan kalkmıştır. 1930 - 1940 devletçilik politikasının devlet kapitalizmi politikası niteliğinde oluşu ve savaş yıllarındaki vurgunlar da özel sektörü güçlendirmiştir. Fakat az-gelişmiş bir ülkenin özel sektör eliyle kalkınamıyacağı ve sonunda yabancı sermayeye muhtaç olarak memleketin kapılarını tekrar emperyalizme açacağı kanunu geçerliliğini göstermiş, böylece bilindiği gibi Türkiye'de bir komprador burjuvazi oluşarak, Türkiye emperyalizmin etki alanı içine düşmüştür. Atatürk ve Lenin zamanında kurulan ve Atatürk'ün Türkiye'nin çevresini bir güvenlik kuşağıyla çevirmek politikasında temel bulan Türkiye - Sovyetler Birliği dostluğunun 20 - 30 yıl içinde ters köşegene savruluşunun nedenini asıl burada aramak gerekir. Türkiye'ye önce yabancı sermayeyi ve sonra bu yabancı sermayenin silâhlı gücünü sokmak zorunda bulunan Türk burjuvazisi için Stalin'in talepleri geçerli bir bahane olmuştur.**

DÖNÜM NOKTASI (30 EKİM 1964) :

Açıklanması gereken ikinci nokta, Türkiye - Sovyetler Birliği ilişkilerinde uzun soğukluk yıllarından sonra birdenbire görülmeye başlanan gelişmenin nedeni ve sonuçlarının ne olacağıdır. **Türkiye - Sovyetler Birliği ilişkilerinde dönüm noktası olan tarih 30 Ekim 1964'tür. Bu tarihte Türk Dışişleri Bakanı Feridun Cemal Erkin'in Moskova ziyaretiyle Türkiye - Sovyetler Birliği ilişkilerinde yeni bir dönem başlamıştır. Aleksi Kosigin'in Türkiye ziyaretini bu dönem içinde düşünmek gerekir.** 30 Ekim 1964'ün önemini kavrıyabilmek için bu tarihten önceki ve sonraki birkaç ayın olaylarını AKŞAM gazetesinin manşet ve haberlerinden izliyelim :

Washington, New York, Londra ve Paris'te Kıbrıs'la ilgili görüşmelerde bulunan Başbakan İnönü: «Kıbrıs meselesinin andlaşmalara göre halledileceğini ve adada zorbalıkla hiç kimsenin bir şey yapamıyacağını» söyledi.

(3 Temmuz 1964)

Rumların Mansura ve Erenköy Türk köylerini bombalamaları üzerine jetlerimiz Kıbrıs'a bir ihtar uçuşu yaptı.

(8 Ağustos 1964)

Son Kıbrıs olayları yüzünden donanmamız 8 aydır istim üzerinde.

(16 Ağustos 1964)

İnönü yüz devlete mesaj gönderdi.

(20 Ağustos 1964)

Makarios Ruslarla anlaşıyor. Federal Almanya televizyonunda bir konuşma yapan Türk Dışişleri Bakanı Erkin : «Türkiye Amerikan plânını destekliyecek. Türkiye Kıbrıs buhranını çözümlemek için Başkan Johnson'un özel temsilcisi Acheson'un gösterdiği çabalara güvenmektedir. Meseleyi çözümleyen bir yol varsa Acheson onu bulacaktır» dedi.

(22 Ağustos 1964)

Makarios Acheson plânını kabul etmedi. Atina : Evet, Papaz : Hayır diyor.

(26 Ağustos 1964)

Türkiye'ye baskıda bulunan Amerika aleyhinde Ankara'da yürüyüş yapıldı.

(28 Ağustos 1964)

Erkin : «Amerika'nın Türkiye'yi küçük düşürmeye hakkı yoktur» dedi.

(28 Ağustos 1964)

100 bin genç dün Amerika'yı protesto etti. Fuarda Rus ve Amerikan bayrakları yakıldı.

(30 Ağustos 1964)

Amerikan gemileri Kıbrıs sularında dolaşıyor.

(1 Eylül 1964)

NATO'dan çekilmemiz istendi.

(5 Eylül 1964)

Birliğimiz Kıbrıs'a gidiyor.

(6 Ekim 1964)

Yeni Moskova Büyükelçisi Hasan Işık «Türk Sovyet münasebetleri azamî seviyeye ulaştırılacak» dedi.

(14 Ekim 1964)

Türk-Rus münasebetlerinde gelişme. Başbakan İnönü ve Dışişleri Bakanı Erkin yeniden Rusya'ya davet edildi.

(20 Ekim 1964)

Erkin Rusya'ya gidiyor.

(30 Ekim 1964)

Cumhuriyetçi Partinin Başkan adayı B. Goldwater «Johnson idaresi Türkiye'yi kaybetti» dedi.

(31 Ekim 1964)

Türkiye - Sovyet Rusya Ortak Bildirisi yayınlandı. Ortak Bildiri'de tesbit edilen esaslar şunlardır.

1. Dünyada barışın sağlanması için gayret gösterilecektir.
2. Karşılıklı saygı esaslarına riayet edilecektir.
3. Sovyetler Birliği Türkiye'den narenciye, tütün ve fındık ithal edecek, buna karşı Türkiye de Sovyetler Bir- →

AYDINLAR VE TÜRKİYE SOSYALİZMİ

DÖNÜŞÜM

Öğrenim yapmış olmanın günümüzde üst sınıfa geçmek için gittikçe tıkanmaya yüz tutan bir yol olmaya başlaması, üzerinde durulması gerekli bir noktadır. Türk toplumunda son yirmi yıl içinde görülen bu değişim, sosyalist stratejinin tesbit edilmesi ve sosyalist hareketin geleceği bakımından son derece önemli gözükmektedir.

Denebilir ki, İkinci Dünya Savaşı sonuna kadar Türkiye'de memur ve subayların meydana getirdiği öğrenim yapmış gruplar, egemen sınıfın en önemli bölümünü teşkil etmişlerdir. Türkiye'nin devlet kapitalizminden, burjuva - kapitalist gelişmeye geçişi ve aydınların iktidar üzerindeki paylarını günden güne yitirmeleri sonucunda bugün artık öğrenim yapmış olmak geniş ekonomik olanaklar ve sosyal prestij sağlamamaktadır. Günümüzde öğrenim yapmış gruplar toplum içindeki tabakalaşmanın eskisi gibi en üstünde değil, ortalarında yer almaktadır. Yapılan araştırmalar, Türkiye'de öğrenim yapanların büyük çoğunluğunun üst ve orta sınıflardan geldiğini göstermektedir (*). Öğrenimin, orta ve üst sınıftan gelenlere yaşama şartlarında ümit edilen değişiklikleri getirememesi, özellikle yüksek öğrenim yapan öğrenci grupları ve yüksek öğrenimini yeni tamamlamış genç aydınların sosyalist harekete katılmamalarında, hattâ bu hareketin en dinamik unsurlarını oluşturmalarında etken olmaktadır.

İlk bakışta sosyalist hareketi güçlendirdiği izlenimini uyandıran bu öğrenci ve genç aydın grubunun, sosyalist hareketi soysuzlaştırma, onu saptırma tehlikeleri de vardır. Hemen belirtmek gerekir ki, sosyalizm bir sınıf hareketidir ve bu hareketin itici gücü, bilgi sahibi olmakla ya da belirli ideallere gönül bağlamakla doğrudan doğruya ilgili değildir. Sosyalist hareketi doğuran olay, sömürme-sömürülme ilişkisidir. Öğrenci gruplarını ve genç aydınları yaşadığımız düzene karşı olmaya iten başlıca. etkenlerin en önemlilerinden biri ise, biraz önce belirttiğimiz gibi, öğrenim yapmış olmanın artık üst sınıfa geçmek veya üst sınıftaki durumu korumak için elverişli bir yol olmaktan çıkmış olmasıdır. Özünü ve önderlerini bu grupların meydana getirdiği bir sosyalist hareket, sonuç olarak sömürme-sömürülme ilişkisine dokunmaksızın öğrenim görmüş kişinin tıkanan gelişme yollarını açmakla yetinecek ve içinde bulunulan düzene kaynayacaktır.

Sayıca çok olmamakla birlikte, etkili bir grup olan genç aydınlar, kendi grup yararlarını sosyalizmi bayrak edinerek izlemektedirler. Bunların dinamik bir grup olarak, henüz bilincine ulaşmamış ve örgütlenmemiş olan emekçi sınıflar karşısında anti-emperyalist cephede ağır basmaları şansları da vardır. Bu olasılık karşısında sosyalist hareketin bir orta sınıf oyunu gelmemeğe dikkat etmesi uyanık bir tutumdur. Sosyalist hareket, demokratik rejim içinde emekçi halkı örgütlemek biçiminde ifade edilen yöntemini düzenle uygulamalıdır. Halkı örgütlemek amacıyla ilkönce bir misyoner örgütü kurmak, yani aydınları kazanmak, sonra da hıristiyan misyonerliğine yakışan bir anlayışla halka sosyalizmi öğretmek, sosyalistlerin değil, idealistlerin yoludur. Sosyalizmi, yukardan aşağı öğretilen bir doktrin olarak anlıyan aydın davranışlarına sosyalist hareket yer veremez. Sosyalist hareketi yürüten siyasî örgütün yapacağı iş, emekçi halkla bir diyalog kurmak değil, egemen sınıflarla demokratik rejim içinde bir çatışma kurmaktır. Bu çatışma, düşünce yoluyla uydurulup yaratılmış bir çatışma olmayıp, gücünü sömürülme gerçeğinden alan bir çatışmadır. Bunun için de kalabalık bir misyoner kurulunun gereği yoktur.

Meşrutiyetlerden bu yana «batılılaşma» yaygaralarıyla Türk toplumunu kapitalist-burjuva gelişimi içine sokmaya zorlayan Türk aydını ile halkımızın bugüne kadar aynı hareket içinde birleştirilememesi (Kurtuluş Savaşı dışında) gerçeğine göz yummamak gerekir. Bu nedenle sosyalist hareketin aydınlara vereceği tâviz yoktur. Sosyalist hareket, bu harekete kendiliğinden katılacak ilerici aydın ve öğrenciye elbette açıktır. Ancak şu hususun da ortaya konulmasında yarar vardır: Eğitimden hemen bemen yalnız üst ve orta sınıfların yararlandığı Türkiye'de genç aydın ve öğrencilerin çoğunluğu yapıları gereği büyük bir olasılıkla sözde devrimci orta sınıf hareketlerini seçeceklerdir. Bu çoğunluğun dışında kalan, emekçi halkın geleceğine inanan sosyalist gençlik, Türkiye'nin kaderini Kızılay veya Beyazıt meydanlarından tâyin çabasında olan öğrenci gruplarıyla aynı paralele düşmemek konusunda dikkatli davranmalıdır. Yoksa sosyalist hareket, Türkiye'nin «zinde kuvvetler» ce yönetilmesine bilinçli olarak karşı çıkan ve iktidar üzerinde ısrarla etkili olmak isteyen emekçi sınıflarla kendi arasına bir duvar çekmiş olacaktır. Sosyalist gençlik, problemlerin emekçi sınıflar yararına çözümünü amaç edinen katıksız sosyalist hareketler düzenlemeli, anti-emperyalist ve sosyalist mücadelenin emekçilerin siyasî örgütünde örgütlenerek başarılabileceğinin bilincine varmalıdır.

Sosyalist hareketin, sosyalizmi soyut bir «ideal» olarak anlayan grupların öncülüğüne bırakılmasına karşı olanlar, zaman zaman dogmatik olmakla veya bölücülükle suçlanmaktadırlar. Bu suçlamalar olacaktır ve en çok aydın çevrelerden gelecektir bu suçlamalar. Buna karşılık, gücünü emekçi halkın insanca yaşama mücadelesinden alacak olan Türkiye sosyalizminin daha başlangıç evresinde idealize edilmesine, soyutlaştırılmasına karşı olan ilerici aydınlar ve gençler de vardır ve bunlar sosyalist mücadelede emekçi halkın yanında ve içinde yer alacaklardır.

DÖNÜŞÜM

(*) Ankara Üniversitesi öğrencileri üzerinde yapılan bir araştırma bu görüşü belgelemektedir. Özer Ozankaya, Üniversite Öğrencilerinin Siyasal Yönelimleri, (Ankara: 1966) adlı kitaptaki II-5, II-6, II-7, II-8 numaralı çizelgeler Türkiye ortalamasıyla karşılaştırılmalı olarak incelendiğinde üniversite öğrencilerinin kökenlerinin Türk halkının küçük bir bölümünü teşkil eden üst ve orta sınıflar olduğu görülecektir.

olaylara bakış

liğinden inşaat makinaları satın alacaktır.

(7 Kasım 1964)

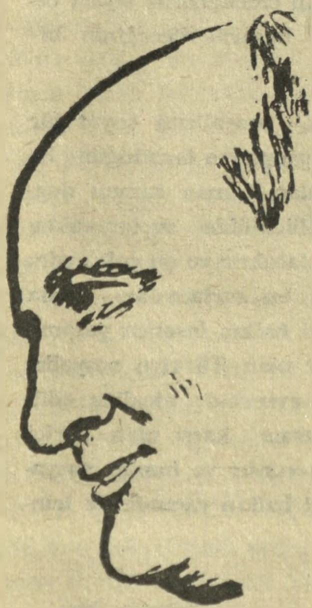
Başbakan İnönü : «Kıbrıs meselesi, bizi Sovyetler Birliği ile acele olarak yakın temas kurmaya sevketmiştir» dedi.

(13 Aralık 1964)

DÜĞÜM NOKTASI VE SONUÇLAR :

Herşey gelip Kıbrıs sorununda düğümlenmektedir. İnönü'nün sözleriyle en veciz anlatımını bulduğu üzere : «Kıbrıs meselesi» Türk burvuja hükûmetlerini «Sovyetler Birliği ile acele olarak yakın temaslar kurmaya sevketmiştir.» 1964 yazında Kıbrıs buhranı yeniden alevlenmiş, Türk hükûmetinin anlaşmalara dayanarak Kıbrıs adasına yapmak istediği çıkartma, Amerikan 6. filosunca önlenmiştir. Türkiye'nin o zamanki Başbakanı İnönü'ye gönderilen ve içinde «Kıbrıs'a yapacağınız her hangi bir silâhlı müdahaleye Rusya karşı koyarsa, NATO üyesi devletler Türkiye'ye yardım edip etmemeyi düşünebilir» cümlesinin yer aldığı ünlü Johnson mektubu, o zamana kadar kayıtsız şartsız emperyalizm uyduluğunda bulunan Türk burjuvazisi için uyarıcı bir darbe olmuş, çaresizlik içinde bocalayan hükûmet Sovyetler Birliği ile «acele olarak yakın temaslar» kurmaya girişmiştir.

Türkiye - Sovyetler Birliği ilişkilerinin sonuçlarına ve gelecekteki durumunun ne olabileceği sorununa gelince :

Bugün Türkiye'de iktidarda bulunan hükûmet, gelmiş geçmiş burjuva hükûmetlerinin en bilinçlisi, en Amerikancısıdır. **Fakat tarihsel şartların zorlaması, kişilerin öznel istekleri ne olursa olsun, nesnel sonuçlar doğurur. Türk burjuvazisinin yarattığı «Rusya umacısı» tarihsel şartların zorlaması ile etkisini kaybetmeye başlamıştır.** İki ülke arasındaki politik ve iktisadî temasların canlanması kültürel alanda da varlığını duyurmuş, kültür anlaşması meclisten geçirilmediği halde kendiliğinden gelişmekte olan kültürel ilişkiler iki ülke halkının birbirlerini yakından tanımasına yardımcı olabilecek düzeye doğru küçük de olsa gelişmeler göstermiştir.

Bugünkü dünya şartları içinde Sovyetler Birliği'nin Türkiye'ye silâhlı bir saldırıda bulunabileceği kolay kolay düşünülemez. Üçüncü bir dünya savaşı çıkabilir endişesi ile Vietnam'daki silâhlı savaşa bile tümüyle katılmayan Sovyetler Birliği'nin Türkiye'ye saldıracağını düşünmek sağduyuya ve gerçeklere aykırı olur. İki ülke halkları arasındaki buzların çözülmesi ve karşılıklı temasların artması Türk halkının da bu gerçeği anlamasına yardım edecektir ve etmektedir. **Bu ise, tek taraflı, bağımlı bir dış politikayı Sovyetler Birliği'ni bahane ederek özürlü göstermeye çalışan Türk burjuvazisinin bu alandaki en geçerli dayanağının yıkılması, bağımsız dış politika yönünde önemli bir adım atılabilmesi için gerekli bir önkoşulun oluşması demektir.** Kosigin'in Türkiye ziyaretinden sonra yayınlanan ortak bildiride Vietnam konusunda varılan görüş birliği bu yazımızı doğrulamaktadır. Vietnam konusunda varılan görüş birliği, A.P. hükûmetinin de Amerika'nın Vietnam'daki saldırganlığına karşı olduğunun belirtilmesi anlamını taşımaktadır ve A.P. hükûmetinin bu konuda birkaç ay önce ileri sürdüğü görüşlerle düştüğü çelişki tarihsel şartların gücünü göstermektedir.

Sovyetler Birliği'nin Türkiye'de kuracağı sanayi tesisleri, karşılıklı ticaretin ve ekonomik ilişkilerin gelişmesi ise, Türkiye'nin emperyalizmin etki alanından çıkması yolunda önemli yararlar sağlıyacaktır.

AP Hükümeti Kıbrıs Konusunda Emperyalistlerin Tezini Kabul Ediyor

Son onbeş gün içinde ortaya çıkan gelişmeler, Türk halk oyundan gizli olarak yürütülen görüşmelerde Kıbrıs konusunda bir anlaşma yoluna girildiğini göstermektedir. Yunan basınında çıkan haberlere göre İngiltere'nin terketmeyi tasarladığı Dikelya üssünün Türkiye'ye kiralanması karşılığında Enosis kabul edilmiştir. Daha sonra Adadaki bütün üslerin NATO'ya devredilmesi düşünülmektedir.

Kıbrıs sorununu ortaya çıkaran ve Kıbrıs'ın her ne pahasına olur-

→

sadun aren

Cüce Bir Bütçe

1967 BÜTÇESİ CÜCEDİR

1967 konsolide gider bütçesi 19 milyar 664 milyon liradır. Konsolide giderler de 19 milyar 164 milyon lira olarak tahmin edilmiştir. Giderlerle gelirler arasındaki fark 500 milyon lira olup, bu açık iç istikrazla karşılanacaktır. Bütçe açığının 500 milyondan çok daha fazla olacağı şüphesizdir.

Fakat açıktan daha önemli olan husus bütçenin küçüklüğüdür. Gerçekten, 1967 konsolide giderleri, 1966 ya nazaran % 13,7 oranında 2 milyar fazladır. Bu 2 milyar fazlanın 548 milyonu millî savunma, 325 milyon lira kadarı da borç ödemelerine aittir. Hizmetle ve iktisadî gelişmeyle doğrudan doğruya ilişkisi olmayan bu artışlar çıkarılırsa, 1967 bütçesindeki yükseliş sadece % 6,5 civarındadır. Bu, son yılların en düşük artışıdır. Böylece, A.P. iktidarı, vaadlerinin aksine, çok az iş yapmak niyetinde görünmektedir.

Yok eğer yıl içinde ek ve olağanüstü ödemelerle daha fazla masraf ve iş yapılması düşünülüyorsa —ki buna daha fazla ihtimal veririz—, o zaman da bütçe açığı çok artacak ve zaten başlamış olan enflâsyon hızlanacaktır.

Plân ve Demirel

Karma bütçe komisyonunda hükûmetin plâna ve Plânlama Teşkilâtına önem vermediği ve yeniden bir plânsız devreye girildiği şeklindeki tenkitlere cevap veren Başbakan, farkına varmadan kendini elevermiş ve iddiaları baştan aşağı teyid etmiştir.

Gerçekten Başbakan : «Bir hususun plânda bulunmayışı yapılmayacağı mânasına gelmeyeceği gibi, bulunması da mutlaka yapılacağı mânasına gelmez» demiş ve bunun, plânın fleksibiletisinin (esnekliğinin) bir zarureti olduğunu ifade etmiştir. Esnekliğe evet ama, bu kadar esneklik açıktır ki plânla bağdaşmaz.

Başbakan ayrıca 1950-60 devresinde iktisadî bir çıkmaza girilmiş olduğuna inanmadığını bildirmişti. Başbakanın bu inancı, herşey bir tarafa, plâncılığa verdiği önemin gerçek mahiyetini ortaya koymaktadır. Çünkü, eğer 1950-60'ın plânsız iktisadî idaresi bir çıkmaza sebep olmamışsa, işlerimizi plânlı bir şekilde yürütmenin zorunlu bir gerekçesi yok demektir.

İşte A.P. başının plân anlayışı ve plâna bağlılığı budur.

Öğrenci Bursları da Arttırılmalıdır.

Faydalanacak olanlar da dahil, hiç kimseyi memnun edemeyen meşhur avans kanunu tasarısı Millet Meclisi'nden geçti. Bu satırları okurken muhtemel olarak Senato'dan da geçmiş ve kanunlaşmış bulunacaktır. Böylece 950 liraya kadar maaş ve ücret alanlara % 11, bunun üstündekilere ise % 7,4 oranında zam yapılacaktır. Zammın yetersizliği, gülünç denecek kadar az oluşu meydandadır.

Son maaş zammından beri hayat pahalılığı % 21, fert başına millî gelir de % 15 oranında artmıştır. Buna göre, memurların 1962 sonundaki nisbî durumlarına erişebilmeleri için, zammın % 36 oranında olması lâzımdır.

Ayrıca emekli, dul ve yetimlerle, iktisadî devlet teşekküllerinde ve mahallî idarelerde çalışanlar, hiçbir haklı sebep yokken, zam dışı bırakılmışlardır.

Zam kanununun bu her yönlü yetersizliğinin temel nedeni, A.P. iktidarının izlemekte olduğu yanlış, kısır ve sakat politikadır.

Zamdan yoksun bırakılan, diğer önemli bir gurup, burs alan öğrencilerdir. 4 yıldır burslar aynı seviyededir. O zamandan beri % 20 nin üstünde yükselmiş olan hayat pahalılığı karşısında burslar tamamiyle yetersiz hale gelmiştir. Bütün öğrenci kuruluşlarını bu konuya eğilmeye çağırıyoruz.

SOVYET SOSYALİST CUMHURİYETLER BİRLİĞİ BAŞBAKANI ALEKSİ KOSİGİN'İN TÜRKİYE'Yİ ZİYARETİ NEDENİYLE İKİ ÜLKE BAŞBAKANLARININ YAPTIKLARI KONUŞMALARDAN

Türkiye Başbakanı DEMİREL Diyor ki!...

Yaptığımız görüş teatisi sırasında, bütün Türk milletinin üzerinde hassasiyetle durduğu Kıbrıs meselesine de temas ettik. Daha evvelki Türk - Sovyet görüşmelerinde varılan mutabakatı teyid eyledik ve durumu kötüye götürecek hareketlerden kaçınılması lüzumunu belirttik. Bu meselede, barışı korumak ve ihtilâfa barışçı bir çözüm yolu bulmak hususunda ne kadar azimli isek, Türkiye'nin ve Kıbrıs'taki Türk cemaatinin meşru haklarını korumak hususunda da o kadar azimli olduğumuzu bir kere daha ifade etmek isterim.

★

Ankara'ya geldiğimiz gün, Türk ve Sovyet milletleri kadar pek az milletin birbirini yakından tanıdığına işaret etmiştim. Yüz yıllardır komşu olarak yaşayan milletlerimiz için bu hüküm hiç şüphesiz doğrudur. Ancak, bir ara temaslarımızın azaldığını, coğrafî yakınlığın artık bir bağ olmaktan çıktığını, bilâkis büyük bir mesafenin bizleri ayırdığını üzüntü ile müşahede ediyorduk. Karşılıklı ziyaretler ve temaslar ile Türk ve Sovyet milletlerini birbirine daha yakından tanıtmak iki milletin son yarım asırda başardıkları büyük işleri ve kazandıkları yeni hüviyeti karşılıklı olarak görmelerini ve anlamalarını temin etmek, ilişkilerimizi sağlam bir zemine dayandırmak hiç şüphesiz ki müşterek hedeflerimizdir. Türkiye'yi ziyaretiniz bu ortak amacın tahakkukunda önemli bir merhale teşkil etmektedir.

★

Bugün Türk Sovyet münasebetleri gelişmesinin yeni bir merhaleye girmesi için objektif şartların mevcut olduğu kanaatindeyiz. Böyle bir kıymetlendirme neye istinat etmektedir? Her şeyden evvel, Türkiye'nin olduğu gibi Sovyetler Birliği'nin de barışın muhafazası ve milletlerarası güvenliğin kuvvetlenmesi ile alâkadar olmaları hususuna dayanmaktadır. Farklı sosyal sistemlere mensup olan devletlerimiz, içişlerine tam olarak karışmama ve birbirinin menfaatlerine saygı gösterme prensiplerine istinat ederek, dostane münasebetlerinin geliştirilmesini mümkün addetmektedirler. Komşu bulunan memleketlerimiz arasında anlaşmazlık konusu olan bir meselenin bulunmayışı büyük önem taşımaktadır.

★

İktisadî meselelere temas etmişken, Sovyetler Birliği'nin memleketimizde yapılması tasarlanan bazı sınaî projeler mevzuunda gösterdiği samimî alâkayı kaydetmeden geçemiyeceğim, bunu, Türkiye'nin kalkınmasına komşusu Sovyetler Birliği tarafından atfedilen ehemmiyetin bir nişânesi olarak memnuniyetle karşılıyoruz. Bu yoldaki çalışmaların başarıyla neticelenmesini temenni ederim.

Sovyetler Birliği Başbakanı KOSİGİN Diyor ki!...

Sovyetler Birliği dünyanın herhangi bir yerinde çıkan ihtilâflı meselelerin barış yoluyla halledilmesi için teşebbüs etmektedir. Bu, Kıbrıs problemi için de böyledir. Sovyet hükûmeti bu mesele üzerindeki fikrini defalarca söylemiştir. Biz teyid etmek isteriz ki, Sovyetler Birliği kat'î surette Kıbrıs Cumhuriyetinin bağımsızlığı, egemenliği ve toprak bütünlüğüne taraftardır. Biz, yabancı askerlerin adadan çıkartılması ve askerî üslerin tasfiyesi gerektiği kanaatindeyiz. Kıbrıs meselesi, bizzat Kıbrıslılar tarafından halli gereken bir meseledir. Pek tabiî olarak bu millî meselenin hallinde kuvvet bir vasıta olarak kullanılmamalıdır. Kıbrıs'taki her iki millî cemaatin —Türklerin ve Rumların— kanunî haklarına riayet edilmelidir.

★

Böyle bir gelişmenin, Türkiye'nin diğer bazı devletlerle olan münasebetlerinin kötüleşmesi hesabına yapılması gerektiği kanaatinde değiliz. Böyle bir karşılaştırma yapılmasına sebep yoktur. Aynı zamanda Türk - Sovyet hududunun deniz ve kara kısmının bir barış ve dostluk hududu olduğu ve bu durumun bazı yabancı faktörlerin tesiriyle değişemeyeceği hususunda milletlerimizin tam bir güveni olması lâzımdır. Sovyetler Birliği milletlerimize böyle bir güvenin temin edilmesi ve sağlanması için somut adımlar atılmasına hazırdır.

★

Türkiye Cumhuriyetinin egemenliğini tanıyan ilk devlet Sovyet Rusya olmuştur. Devletlerimiz aralarındaki münasebetlerde o zaman için tamamiyle yeni olan milletlerarası prensiplere dayanmaya karar vermişlerdi. Tam eşitlik, egemenliğe, bağımsızlığa, toprak bütünlüğüne saygı, birbirinin içişlerine karışmama, iki halkın menfaatlerine uygun işbirliğinden ibaret olarak barış içinde beraber yaşama prensipleri olan, bu prensipler bizdekinden ayrı sosyal düzenleri olan devletler hususunda Sovyetler Birliğinin güttüğü siyasetin esası olmuştur ve esası olarak da kalmaktadır.

★

Görüşmeler sonucunda Sovyetler Birliği ile Türkiye arasında ticaretin ve ekonomik bağların arttırılması hususunda anlaşmaya varılmıştır ki, bu her iki memleketin menfaatlerine uygun olacaktır. Bilindiği gibi Sovyetler Birliği Türkiye'nin millî ekonomisinin gelişmesinde büyük önemi olan bazı sınaî tesislerin kurulmasına yardım edecektir. Bu görüşmeler tesislerin projelerinin hazırlanması ve inşasının tesbit edilen süre içinde sona erdirilebilmesi için yararlı olmuştur.

olaylara bakış

A.P. HÜKÛMETİ KIBRIS KONUSUNDA EMPERYALİSTLERİN TEZİNİ KABUL EDİYOR

sa olsun denetimi altında bulunmasında direnen, Anglo-Amerikan emperyalizmidir. Bu iki büyük emperyalist ortak, Kıbrıs'ı, Ortadoğu'daki bütün ekonomik ve politik çıkarlarının bekçisi olacak büyük bir askerî üs olarak kazanmak amacındadırlar. NATO üsleriyle donatılmış bir Kıbrıs, Ortadoğu'nun anti-emperyalist ve devrimci rejimlerinin karşısına dikilecek; gerici ve emperyalist-maşası hükümdarların halklarına karşı savunacak; emperyalistlerin petrol şirketlerini koruyacak ve Süveyş'i sürekli olarak denetimi altında bulunduracaktır.

Bu arada elbette Türkiye'yi askerî kontrol altında tutacaktır. Böyle bir durum, dış politikasını, askerî gücünü, millî ekonomisini Amerika'nın ve diğer batılı emperyalistlerin nüfuzundan kurtarmak zorunda bulunan Türkiye'nin millî çıkarlarına elbette aykırıdır. Stratejik bakımdan Türkiye için bu kadar önemli olan bu adanın Türkiye'ye verilmesi söz konusu olmadığına göre, bizim millî çıkarlarımız bakımından ikinci en iyi çözüm şekli adada hiç bir yabancı devletin üslenmemesi, bütün Doğu Akdeniz'i kontrol eder duruma gelmemesidir.

Bu, hem Türkiye'nin ve diğer Orta Doğu ülkelerinin güvenliği ve bağımsızlığı bakımından, hem de Doğu Akdeniz bölgesinde barışın güçlendirilmesi bakımından önemlidir.

Durumu Türkiye'nin ve Kıbrıs Türk cemaatinin çıkarları açısından doğru değerlendiren T.İ.P. çok önceden, milletler arası garanti altında tarafsızlaştırılmış, silâhlardan ve askerden arınmış, bağımsız, federatif bir Kıbrıs tezini ileri sürmüştür. Bu maksatla da, doğrudan doğruya ilgili taraflar olan Türk ve Yunan hükûmetleri temsilcileriyle Kıbrıslı Türk ve Rum cemaatleri temsilcilerinin müzakere masasına oturmasını, Birleşmiş Milletler temsilcisinin görüşmelere katılmasını, meseleye NATO çerçevesi dışında çözüm aranmasını teklif etmiştir. Fakat, sözde yardımlar, krediler yolundan emperyalistlerle çıkar birliği halinde olan egemen sınıfların partileri ve onların kurdukları hükûmetler kendilerini bir türlü Amerika'nın nüfuzundan kurtaramadıkları, veya kurtarmak istemedikleri için, gelmiş geçmiş Türk hükûmetleri böyle bir bağımsız Kıbrıs tezini benimsemeye yanaşmamışlardır.

Papandreu zamanında Yunanlılar ve Makarios müzakere masasına oturmayı ısrarla reddetmişlerdi. 1965 yazında Papandreu düştükten sonra Yunan hükûmeti Türkiye ile ikili görüşmelere razı oldu. Fakat

☛

«... MİLLÎ BURJUVAZİNİN MİLLÎ KURTULUŞ HAREKETİNE KATILMASI VE BU HAREKET İÇİNDEKİ YERİ VE ROLÜ MESELESİ TEORİK ALANDA OLMAKTAN ZİYADE HER MEMLEKETİN GERÇEK SOMUT ŞARTLARINA GÖRE ÇÖZÜME BAĞLANABİLİR ANCAK.»

AZ - GELİŞMİ[ş] ANTİ-EMPERYALİST MÜ[cadele]

Behic[e]

BAĞIMSIZLIK DÂVASI SOSYALİZM DAVÂSI'DIR

Bugün Türkiye'nin başta gelen dâvasının politik, askerî ve ekonomik alanlarda yüzde yüz millî bağımsızlığa kavuşmak olduğu, bunun için de Amerika'nın bütün bu alanlardaki nüfuzundan memleketi kurtarmak gerektiği ve yeniden bir millî kurtuluş mücadelesi vermek durumunda bulunduğumuz artık açık seçik ortaya çıkmış bulunmaktadır. Millî bağımsızlık meselesi ile en yakından ilgilenenler ise Türk sosyalistleridir. Sosyalistler arasında bu konuda iki ayrı görüş ileri sürülmektedir.

Birincisi Türkiye İşçi Partisi'nin görüşüdür ki, en kısa şekilde özetlenmek gerekirse, bugün bağımsızlık dâvasının son tahlilde sosyalizm dâvası olduğu ve 2. Millî Kurtuluş Savaşının ancak emekçi sınıfların ve onun sosyalist partisinin öncülüğünde başarıya ulaşabileceği ve bunun için de Türk işçi sınıfını ve bütün emekçi kütleleri örgütleyip politik bir güç haline getirmek gerektiğidir.

Türk sosyalistleri arasında buna karşı sürülen ikinci görüş ise bu safhada Millî Kurtuluş Hareketinin ancak anti-emperyalist ve anti-feodal bir mücadele olabileceği, millî burjuvazinin ve «ara sınıflar» ın önemli bir rol oynadığı, bunlarla işbirliği yapmak gerektiği, hattâ bu sınıfların öncülük edebileceği, sosyalizm dâvasının ancak daha sonraki safhada söz konusu olabileceğidir. Türkiye İşçi Partisi bu konuda kendi görüşünü sözlü ve yazılı olarak ayrıntılarıyla defalarca açıklamıştır. Fakat ikinci görüş bütün ayrıntılarıyla ortaya konup açıklığa kavuşturulmuş değildir. Biz bu yazımızda bu ikinci görüş üzerinde duracağız.

Bu konuda fikirlerde meydana gelen bir karışıklığı önlemek, daha doğrusu aydınlığa kavuşturmak için her şeyden önce bir noktayı açık ve kesin olarak belirtmek isteriz. Tartışılması gereken mesele, bütün anti-emperyalist, bağımsızlıktan yana güçlerin dayanışıp dayanışmaması, işbirliği edip etmemesi değildir. Türkiye İşçi Partisi de bütün anti-emperyalist güçlerin dayanışma ve işbirliğinden yanadır. Mesele 1 - Türkiye'de anti-emperyalist mücadele hangi sınıfların öncülüğü altında, hangi sınıf ideolojisine göre yürütülecektir ve 2 - hangi sınıflar la ve ne şekilde dayanışma ve işbirliği mümkündür, meselesidir.

MİLLÎ BURJUVAZİ ÖNCÜLÜĞÜNDE BAĞIMSIZLIK MÜCADELESİ YAPILMIŞTIR

Hatırda tutulması gereken ikinci bir nokta, Türkiye'de bugünkü safhada Millî Kurtuluş Hareketi'nin anti-emperyalist ve anti-feodal bir nitelik taşıdığı veya taşıması gerektiği görüşü, dünya sosyalist literatüründe genellikle az-gelişmiş memleketler hakkında ileri sürülen, tartışılan bir görüşle ilişkindir veya aynı paraleldedir. Oysa az-gelişmiş memleketlerin durumu, meseleleri, verdikleri bağımsızlık mücadeleleri incelenir ve bir takım yargılara bağlanırken biz, Türk sosyalistlerinin dikkat etmesi ve önemle hatırda tutması gerekir ki, bu tartışmalarda ele alınan memleketler, genellikle, henüz bağımsızlığına kavuşmamış sömürge devletlerle politik bağımsızlığa yeni kavuşmuş «genç Asya-Afrika devletleri» dir. Millî burjuvazi ile işbirliği halinde, hattâ bu sınıfın öncülüğü altında anti-emperyalist ve anti-feodal mücadele formülü özellikle bu memleketler için ileri sürülmektedir. İkinci olarak da Lâtin Amerika memleketleri üzerinde durulmaktadır. Oysa Türkiye'nin bütün bu memleketlerden ayrı bir özelliği vardır. Dünyada ilk Millî Kurtuluş Savaşını vermiş, kırk dört yıl önce zafere ulaştırmış, politik ve askerî anlamda tam bağımsızlığa kavuştuktan sonra kalkınmasını başaramadığı, ekonomik bağımsızlığa erişemediği için yeniden emperyalizmin nüfuzu altına girmiş bir ülke olarak Türkiye'nin yarım yüzyıla yaklaşan bir tecrübesi vardır; Türkiye «millî burjuvazinin öncülüğünde bağımsızlık mücadelesi» ve millî burjuva devleti safhalarından geçmiş ve burjuvazinin memleketi kalkındıramadığı, ekonomik bağımsızlığı gerçekleştiremediği, bunun için de politik bağımsızlığımızdan tavizler verdiği geçirilen tecrübelerle fiilen sabit olmuştur. Türkiye'nin durumu, arada benzerlikler ve ortak unsurlar bulunmakla beraber, ne sömürge devletlerle, ne genç Asya-Afrika devletleriyle, ne de Lâtin Amerika memleketleriyle kıyaslanabilir.

ANTİ - EMPERYALİST MÜCADELE SOSYALİST HAREKETİN ETKİNLİĞİNE BAĞLIDIR

Açıklanması ve yine hatırda tutulması gereken üçüncü bir nokta da şudur : Türkiye kendine özgü şartları dolayısıyla bir yana bırakılsa dahi, diğer bütün az-gelişmiş memleketler için de anti-emperyalist ve anti-feodal mücadelenin mutlaka burjuvazinin öncülüğünde —sosyalistler ancak onlarla işbirliği halinde olarak— yürür veya yürütülmesi gerekir diye bir iddia da yoktur ortada. Tersine bazı az-gelişmiş memleketlerde işçi-köylü sınıflarının anti-emperyalist hareketi yürüttüğü ve işçi sınıfının ideolojisini temsil eden partilerin hareketi örgütleyip yönettiği ve hareket zafere ulaşınca bir burjuva demokratik devlet kurulmayıp sosyalist bir toplumun inşasına geçildiği belirtilmektedir. Örnek olarak da Çin, Kuzey Kore ve Kuzey Vietnam gösterilmektedir. Ne var ki, bu memleketlerde işçi ve emekçi sınıfların örgütlenmesini ve mücadele hareketini yöneten partiler komünist partilerdir ve silâhlı bir iç savaşla zaferi ve iktidarı kazanmışlardır. Türkiye'nin durumu ise yukarda işaret ettiğimiz gibi bambaşkadır. Sözü geçen memleketlerle kıyaslanamaz.

Kaldı ki, hangi sınıfın öncülük edeceği, hangi sınıf ideolojisine göre hareketin yürütüleceği meselesi, önceden teorik olarak çözümlenecek bir mesele değildir; her az-gelişmiş toplumun içinde bulunduğu tarihsel gelişme şartlarına, sınıf ilişkileri ve kuvvetlerine ve sosyalist hareketin etkinliğine bağlıdır.

Bütün bu sınır taşlarını yerine koyup bunları asla gözden kaçırmamak, hatırdan çıkarmamak şartıyla, az-gelişmiş memleketlerde millî burjuvazinin rolü ve durumu hakkında sosyalist literatürde neler söylendiğine geçebiliriz. Mesele şöyle özetleniyor :

Bugünkü şartlar altında, sömürge, bağımlı memleketlerin emperyalist çevrelere bağlı olmıyan millî burjuvazisi, objektif olarak, anti-emperyalist ve anti-feodal devrimin temel görevlerinin başarılmasıyla ilgilidir; bu sebeptedir ki, emperyalizme ve feodalizme karşı devrimci mücadeleye katılma kabiliyeti vardır. Bu anlamda ilerici bir niteliğe sahiptir. Ama millî burjuvazisi istikrarlı değildir; bir yandan ilerici bir nitelik gösterirken aynı zamanda emperyalizmle uzlaşma eğilimi gösterir. Böyle çifte niteliğe sahip olduğu içindir ki, millî burjuvazinin devrimci harekete katılma derecesi memleketten memlekete değişir; katılma derecesi, somut şartlara, sınıfların kuvvet ilişkilerinde yer alan değişikliklere, emperyalizm ve feodalizmle halk kütleleri arasındaki zıtlıkların şiddetine ve emperyalizm ve feodalizm ile millî burjuvazi arasındaki zıtlıkların ciddiyetine bağlıdır.

MİLLÎ BURJUVAZİ NASIL BİR SINIFTIR

İşbirliği etmesi öngörülen sınıflar, işçi sınıfı, köylüler, millî burjuvazinin ilerici çevreleri ve aydınlardır. Şartlar müsait olduğu taktirde bu işbirliğinin oldukça ileri bir safhaya, emekçi sınıfların ve partilerinin devlet idaresine katılmasına kadar gidebileceği ileri sürülmektedir. Bundan da anlaşılıyor ki, öngörülen millî kurtuluş hareketi, burjuvazinin öncülüğünde ve onun ağır bastığı bir harekettir. Emekçi sınıflar ve partileri ikinci derecede, yardımcı roldedirler. Yine bu görüşe göre, böyle bir işbirliği sonucu meydana gelecek devlet şekli bir tek sınıfın değil, bir sınıflar blokunun çıkarlarını temsil eder.

Bu görüşlerde dört önemli nokta var :

I — Bir millî burjuvazinin varlığı kabul ediliyor.

II — Bunun emperyalist çevrelere bağlı olmaması şartı ileri sürülüyor.

III — Millî burjuvazinin istikrarsız, çifte nitelik taşıyan bir sınıf olduğu belirtiliyor.

IV — Sözü geçen sınıfların işbirliği, koalisyonu olarak meydana gelecek devletin tek bir sınıfın değil, sınıflar blokunun çıkarlarını temsil edeceği ifade olunuyor.

Bütün bu tez, hiç şüphe yok ki, az-gelişmiş ülkelerde millî burjuvazinin varlığı mihveri etrafında dönüyor. Millî burjuvazi nasıl bir sınıftır? Verilen tariflere göre millî burjuvazi, genel kaide olarak, sermayesini üretime yatıran ve bu sebeple de millî bir pazar yaratmada ve bu pazarı sömürmede, onu yabancı tekellere karşı korumada çıkarı olan sınıftır; bunun için de bağımsız bir millî devletin kurulmasından yanadır. Demek ki, millî burjuvazi denilen sınıf, millî pazarda rekabet dolayısiyle yabancı mamullere karşı çıkan yerli sanayici sınıftır.

Oysa az-gelişmiş memleketler, sanayileşmemiş oldukları için az-gelişmiş durumdadırlar. Bunlarda yerli sanayici sınıf ya yoktur (klan ve aşiret safhasını aşamamış, kapitalizm-öncesi üretim ilişkileri içinde olan bir kısım Afrika ülkelerindeki gibi), ya da vardır, ama millî kurtuluş savaşına öncülük edecek ve zaferden sonra «millî demokratik devlet» adı verilen sınıflar ara-

ÜLKELERDE
;ADELELERİN NİTELİĞİ

ORAN

«MİLLÎ KURTULUŞ HAREKETİNİN ÖNCÜLÜĞÜNÜ EMEKÇİ SINIFLAR VE ONUN PARTİSİ YAPARSA, BURJUVAZİYE KARŞI EMEKÇİ SINIFLARIN POLİTİK AĞIRLIĞINI ETKİN BİR ŞEKİLDE KOYABİLİRSE ANCAK BİR KUVVETLER DENGESİ KURULABİLİR. »

sı işbirlikçi devlet şeklini gerçekleştirecek ve böyle bir devletin yapması öngörülen reformları yapıp kalkındıracak, millî bağımsızlığı koruyacak güçte değildir. (Bir yıl öncesine kadar başta gelen örnek olarak gösterilen Endonezya'da son olayların ispatladığı ve ikinci önemli örnek Hindistan'ın gittikçe Amerikan nüfuzu altına girmesi ve kalkınmasını başaramaması gibi).

Sonra, varsayılan bu millî burjuvazi, yani yerli sanayici sınıfı «emperyalist çevrelere bağlı olmamak» şartına cevap veriyor mu? Vermiyor. Gerçi emperyalist memleketlerin az-gelişmiş memleketleri mamûl maddeler pazarı ve ham maddelerle tarım ürünleri kaynağı olarak kullanmaları, mal mübadelesi, ticaret yoluyla az-gelişmişleri sömürmeleri devam ediyor. Bu yoldan yüz milyonlarca dolar az-gelişmişlerden gelişmiş kapitalist ülkelere akıyor. Ama kapitalist memleketlerin mamûl eşya ile az-gelişmişlerin iç pazarlarını istilâ etmeleri ve yerli sanayiin bu istilâya karşı direnişi daha önceki safhanın karakteristik bir olayı idi.

Bugün emperyalist ülkeler, kendi sermaye çevrelerinin az-gelişmiş memleketlerde yerli sermaye ile ortaklıklar kurması, ihtira beratları ve bunları kullanma lisansları üzerinde anlaşmalar yapması, yerli montaj sanayiine önemli parçaları temin etmesi, nihayet bu son devrede meydana getirilen malî müesseselerin ağır şartlı krediler vermesi yolundan az-gelişmiş memleketleri sömürüyor ve onların ekonomisine hâkim oluyor. Bu durumda yerli sanayici sınıf da «komprador» bir nitelik kazanıyor, yani millî kaynakları ve pazarları sömürmede yabancı sermayeye aracılık eden bir duruma düşüyor. Böyle olunca da, millî kurtuluş hareketine katılması ve bağımsız bir devletin kurulmasından yana olması imkânı ortadan kalkıyor.

Millî pazarı korumak için yabancı sermayeye karşı direnen bir yerli sanayici sınıfın —millî burjuvazinin— varlığını ve bunun millî kurtuluş hareketine katılabileceğini kabul eden görüş sahipleri dahi bu sınıfın istikrarsız, çifte nitelikte, emperyalizm ve feodalizm ile uzlaşmaya eğilimli olduğunu kabul ediyorlar. Neden millî burjuvazi böyledir? Çünkü o da millî emek gücünü sömürmektedir ve bu sömürü açısından yeri, emekçi sınıflar yanında değil, komprador burjuvazi ve derebeyliği artığı toprak ağaları sınıfı yanındadır. Yine aynı görüşün taraftarlarının da kabul ettiği gibi, şartlar kötüleştikçe «millî burjuvazi» nin emperyalizm ve feodalizm ile işbirliği eğilimi artar. Çünkü millî emek gücünü sömürmede ve yabancı sermaye ile işbirliği etmede çıkarı, millî pazarı yabancı tekellere karşı korumadaki çıkarından (varsa bile böyle bir koruma eğilimi) daha ağır basar.

VARSAYILAN MİLLÎ BURJUVAZİ ANTİ-EMPERYALİST MÜCADELEYE KATILABİLİRMİ

Bununla beraber, «millî burjuvazi» nin millî kurtuluş hareketine katılması ve bu hareket içindeki yeri ve rolü meselesi teorik alanda olmaktan ziyade, her memleketin gerçek somut şartlarına göre bir çözülme bağlanabilir ancak. Millî burjuvaziye önemli yer tanıyan ve onunla işbirliğini tanıyan görüş dahi, yukardaki özette belirtildiği üzere, bu sınıfın anti-emperyalist mücadeleye katılma derecesinin birtakım şartlara bağlı olduğunu kabul etmektedir. Millî pazarı yabancı tekellere karşı korumak için direnmeye istekli, millî bağımsızlıktan yana bir yerli sanayici sınıf gerçekten varsa, o memleketin sosyalist leri ve sosyalist partisi bu direnişi de anti-emperyalist millî bağımsızlık mücadelesine katma yollarını ararlar elbet. Türkiye'de ise üretime yatırım yapıp millî pazarı yabancı sermayeye karşı korumak isteyen, bu sebeple de anti-emperyalist, millî bağımsızlıktan yana olan, ikinci millî kurtuluş hareketine katılmaya yetenekli bir millî burjuvazinin varlığı görülmüyor .

«Millî burjuvazi» nin, varolduğu hallerde dahi, kaypak, ikiyönlü, emperyalizm ve feodalizm ile uzlaşmaya eğilimli oluşu üzerinde ise, onunla işbirliğini savunan bizim sosyalistler hiç durmuyorlar. Oysa bu son derece önemli bir noktadır. Bu demektir ki, objektif şartların müsadesi nisbetinde her memleketin sosyalist partisi millî kurtuluş hareketinin öncülüğünü burjuvaziden («millî burjuvazi», «ara sınıflar» her ne ise, ondan) almak, bu objektif olarak mümkün değilse, millî burjuvazinin bu kaypak, ikiyönlü, uzlaşmacı niteliğini etkisiz hale getirmek zorundadır. Burjuva sınıfının öncülüğünde bir millî kurtuluş savaşı vermiş, burjuva hükûmetleri idaresi altında kırküç yıllık bir kalkınma çabaları devresi geçirmiş, yirmi yıldır çok partili politik demokrasi safhasına girmiş ve bugünkü sosyal muhtevalı anayasaya kavuşmuş, emekçi sınıfları uyarıp örgütlemek ve onları politik bir güç haline getirmek imkânına kavuşmuş 1966 Türkiyesinde ikinci millî kurtuluş hareketinin öncülüğünü hâlâ burjuvaziye, «ara sınıflar» a bırakmak; önce anti-emperyalist mücadele, sonra sosyalizm dâvası diye teoriye de, memleketin içinde bulunduğu tarihsel gelişme safhasına da uymayan bir ayırım yapmak, en azından dâvayı katiyyen anlamamak ve bir çıkmaza sokmaktır.

ANTİ - FEODAL MÜCADELE NASIL YAPILIYOR VEYA YAPILABİLİR

Bir nokta daha : Anti-emperyalist millî bağımsızlık mücadelesi politik baskılar, daha da olmazsa silâhlı savaşla yürütülüp zafere ulaştırılıyor. Anti-feodal mücadele nasıl yapılıyor veya yapılabilir? Feodalizm terimi bir üretim ilişkileri düzeni anlamını içinde taşır. Politik baskılarla —yürüyüşler, gösteriler, mitingler, yayınlar v.b. ile— ve silâhlı savaşla feodalizm tasfiye edilemez; feodal üretim ilişkilerinin yerini alacak bir üretim düzeni teklif etmek ve gerçekleştirmek gereklidir. Toprak reformu yapılarak feodalizm tasfiye edilir demek yeterli değildir. Burjuvazi toprak reformu yapmaktan çekinmektedir, yapsa bile burjuvazinin toprak reformu anlayışı ve uygulayışı ile sosyalistlerin anlayışı ve uygulama programı aynı değildir. Az-gelişmiş memleketler kapitalist yoldan kalkınamıyacağına göre, tarımda kapitalist üretim ilişkilerini geliştirecek «reformlar» meseleyi çözmez. Ancak bilimsel sosyalizm açısından memleketin şartlarına göre plânlanmış ve sosyalizme doğru gelişme rotası üzerinde olan bir toprak reformu feodalizmi tasfiye edebilir.

EMEKÇİ SINIFLARIN ÖNCÜLÜĞÜ VE KUVVETLER DENGESİ

Son olarak, millî burjuvazi ile işbirliği ederek kurulacak olan ve bu burjuvazinin ağır bastığı, emekçi sınıfların partilerinin ise onu desteklediği, en ileri safhasında olsa olsa hükûmetine katıldığı devlet şeklinin, tek bir sınıfın değil, bu işbirliği eden sınıflar blokunun çıkarlarını temsil edeceği tezine gelince, böyle bir tezin savunulmasına bilimsel sosyalizmin temel prensipleri, ortaya koyduğu temel gerçekler bakımından şaşmamak elden gelmiyor. Bu tezi savunanlar «millî burjuvazi» nin kaypak, iki yönlü, uzlaşmacı niteliğini zaten belirtiyorlar. Millî bağımsızlık kazanıldıktan sonra emperyalizm ve feodalizm ile uzlaşmasının ağır bastığına, yabancı sermayenin hoşgörü ile karşılandığına, özellikle toprak reformundan kaçınıldığına, büyük toprak mülkiyetinin kapitalist işletmeler haline geldiğine, hasılı «sınıf çıkarları arasındaki farkların gittikçe daha fazla belirdiğine» işaret ediyorlar. Millî burjuvazinin öz niteliği icabı başka türlü olamaz zaten. Sonra, «millî burjuvazi» üretime yatırım yapan sanayi burjuvazisi olduğuna göre, bilimsel sosyalizmin bütün toplumlarda temel zıtlık olarak ortaya koyduğu sermaye-emek gücü zıtlığı ve diğer bütün zıtlık ve sömürme ilişkilerinin bu temel zıtlığa ve sömürme ilişkisine bağlı olduğu hususunda ortaya koyduğu temel görüş ve gerçek ne oluyor bu arada? Sınıflar koalisyonuna dayanan devlette bu temel zıtlık ortadan kalkıyor mı? Bu temel sömürme-sömürülme zıtlığı varken, burjuvazinin öncülük ettiği ve iktidarı aldığı devlet nasıl olur da sömüren ve sömürülen sınıfların çıkarlarını birarada temsil edebilir? Anti-emperyalizm ve millî bağımsızlık konusunda sömürücü burjuvazi ile sömürülen emekçi sınıfların ortak çıkarları olduğu kabul edilse bile toplumun yapısı ve iç ilişkiler alanında elbette sömürme ve sömürülme zıtlığı ve burjuvazinin emek gücünü sömürmedeki çıkarı ağır basar; bu, temel olgu niteliğini muhafaza eder. Zaten böyle olduğu içindir ki, burjuvazi dışa dönük politikasında kaypak ve uzlaşmaya eğilimlidir.

Millî Kurtuluş hareketinin öncülüğünü emekçi sınıflar ve onun partisi yaparsa, burjuvaziye karşı emekçi sınıfların politik ağırlığını etkin bir şekilde koyabilirse ancak bir kuvvetler dengesi kurulabilir; emekçi halk yararına dönüşümler yapılabilir ve devlet, işbirliği halindeki sınıflar blokunun ortak çıkarlarını değil, sömüren ve sömürülen sınıflar arasındaki zıtlığı belirli sınırlar içinde tutarak, bizim anayasamızın da öngördüğü gibi, «iktisaden zayıf ve bağlı» yani sömürülen sınıfları koruyan, onların yararına gelişen demokratik bir dengeyi temsil eder.

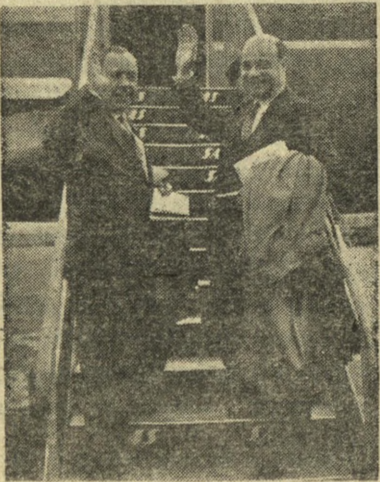
olaylara bakış

A. P. HÜKÛMETİ KIBRIS KONUSUNDA EMPERYALİSTLERİN TEZİNİ KABUL EDİYOR

Son derece gizli yürütülen müzakerelere Kıbrıs Rum hükûmeti katılmadığı ve üzerinde anlaşmaya varılan sonucun şartlı bir Enosis olduğu anlaşıldığı için, daima iki tarafı da kesen bir politika yürütmüş bulunan Makarios, bu defa Enosis iddiasını bir tarafa bırakarak Kıbrıs'ın bağımsızlığını savunur bir vaziyet alır göründü ve Çekoslovakya'dan silâh getirtmeye kalkıştı. Türk hükûmeti yaptığı diplomatik görüşmelerle silâh sevkiyatını durdurmuş görünüyor. Fakat mesele bununla kapanmış değildir.

Emperyalistlerin desteği ile Yunanistan «megalo idea» nın peşindedir. Faşist Grivas'ını, ordusunu, silâhlarını bu amaçla Kıbrıs'a sokmuştur. İlerde şartlar elverdiği taktirde ve oranda, Kıbrıs'ı Yunanistan'ın genişleme politikası için bir sıçrama tahtası olarak kullanmaya çalışacaktır.

Makarios'un şimdilik Enosis'i bırakıp bağımsızlıktan yana bir tavır takınması yukarda belirttiğimiz nitelikte bağımsız bir Kıbrıs tezinin ileri sürülmesi için bir fırsat vermektedir. Oysa hükûmet, şartlı bir Enosis üzerinde anlaşmaya varıldığı doğru ise, sağcı, şoven Yunan hükûmeti ve emperyalistlerle bir olup Kıbrıs dâvasını kaybetmeye hazırlanmaktadır.

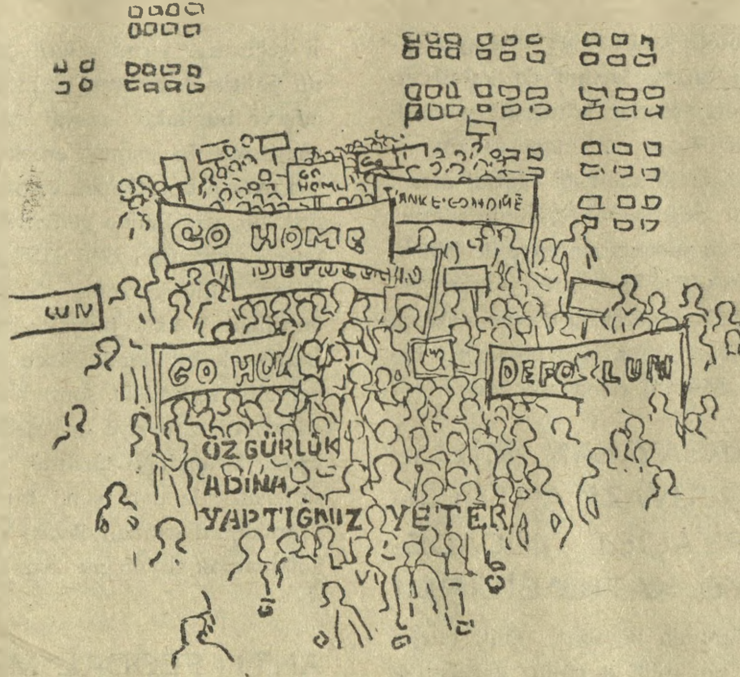

Dr. Küçük ve Denktaş «Bağımsızlık mı? Enosis mi?

Böyle bir anlaşma ne Türkiye'nin, ne Kıbrıs'lı Türk cemaatının çıkarlarına uygundur, ne de Doğu Akdeniz bölgesinde barışa hizmet eder. Kıbrıs, Türk hükûmetinin bağımsız, kişiliği olan tutarlı bir politika izlememesinden kaybedilmiş olacaktır. Bunun vebali, yabancı sermaye ile işbirliği eden, memleketi Amerikan nüfuzu altına sokmuş olan Türk burjuvazisinin, toprak ağalarının boynundadır.

Amerikan Ajanları

DÖNÜŞÜM'ün, Barış Gönüllüleri adı altında faaliyette bulunan Amerikan casusları üzerine yaptığı açıklamadan hemen sonra bu mesele yurdumuzda yeniden alevlenmiştir.

İşi, ırk ayırımı ve Kürtçülük propagandası yapmağa dek götüren gönüllülerin casusluk faaliyetlerinin ortaya çıkması üzerine hükûmet birtakım tedbirler almak zorunda kalmıştır. Bu doğrultuda, Türk Hükûmetinin talebi üzerine Barış Gönüllüleri Merkezi Trabzon'daki bürosunu kapatmış ve Karadeniz'deki ajanlarını geri çekmiştir.

Geçtiğimiz günlerde, Türk Dışişleri Bakanlığı sözcüsü de bu konuda bir açıklama yaparak, Barış Gönüllülerinin özellikle köy hizmetleri alanında başarılı olamadıklarının anlaşıldığını belirtmiş ve bundan böyle gönüllülerden yalnızca ortaokul ve liselerde İngilizce öğretmeni olarak yararlanılacağını ileri sürmüştür.

Öte yandan, Amerikan casuslarına karşı tepkinin genişlemekte olduğunu gören Amerikan Barış Gönüllüleri Türkiye Müdürü Donovan Mc Clure bir basın toplantısı yapmak gereğini duymuştur. Genellikle, DÖNÜŞÜM'deki açıklamalara cevap verebilme gayreti içinde hazırlanmış olan konuşmasında Müdür, casusluk ve ajanlık iddialarından gocunup gücendiklerini ifade etmiş ve bu suçlamaların, geçmiş yıllarda gördükleri parlak hizmetleri lekelemek amacını güttüğünü belirtmiştir. Müdür daha sonra, Türk Hükûmetinin, gönüllü sayısının azaltılmasını değil, aksine arttırılmasını talep ettiğini söylemiş ve ayrıca, ikinci derecede diplomatik haklar istedikleri yolundaki iddiayı reddetmiştir.

Böylece, Türkiye'deki Barış Gönüllüleri Örgütünün baş sorumlusu durumunda bulunan kişi yalnızca gerçeklere tamamen aykırı bir demeç vermekle kalmamış, Türk Dışişleri Bakanlığını da yalanlamış olmaktadır.

Tek başına bu davranış bile, gönüllülerin birer casus olduğunu ortaya koyan kesin bir kanıttır.

Türkiye Anti-Emperyalist Millî Cephesi

Pek çok sayıda yazar, bilim adamı ve sanatçıyı içine alan Türkiye Anti-emperyalist Millî Cephe son günlerdeki katılmalarla, yurdumuzdaki önemli sendika ve derneklerin büyük kesimini de kapsar durumu gelmiştir.

Buna paralel olarak, Kurultay hazırlık çalışmaları hızla ilerlemektedir. İmza işlemi bitirilip, basına açıklama yapıldıktan sonra, Ocak ayının ilk haftası içinde Cephe'ye dahil bütün dernek ve sendika temsilcilerinin katılacağı bir ön toplantı düzenlenecektir. Bu toplantıda Kurultayın yeri, gündemi ve kesin tarihi saptanacaktır.

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ

GENEL BAŞKANI

MEHMET ALİ AYBAR'IN

YENİ YIL MESAJI

Yeni yıla girerken yurttaşlarıma en iyi dileklerimi saygılarımı sunarım.

Bu dilekler gününde, Amerikan üslerinden, askerlerinden, Amerikalı uzmanlardan, barış gönüllülerinden temizlenmiş, tam bağımsız bir Türkiye dilerim.

Kıbrıslı kardeşlerime, cemaatlerin eşit hakları üzerine kurulmuş, yabancı üslerden arınmış, askersizleştirilmiş, tarafsızlaştırılmış, bağımsız, federatif bir Kıbrıs'ta mutlu günler dilerim.

Mazlum ve kahraman Vietnam halkına, Amerikan emperyalizmine karşı kutsal savaşında zafer dilerim.

Emekçi yurttaşlarımın, işsizlerin, topraksızların, fukara köylülerin, fabrikalarda boğaz tokluğuna çalışanların, küçük esnafların, arkasız memurların, emekli, dul ve yetimlerin, deprem felâketine uğramış çaresizlik içindeki kardeşlerimin, emekten, halktan, bağımsızlıktan yana aydınlarla el ele vermelerini, Anayasaya, haklarına, sahip çıkmalarını; yurt işlerine kısa zamanda ağırlıklarını koymalarını dilerim.

Emperyalizmin zulmü altında inleyen bütün mazlum milletlere, zalimlerin pençesinden kurtulmalarını, elbirliği ile her biri kendi ülkesinde bağımsız, güzelim bir sosyalist dünya kurmalarını dilerim.

Ancak o zaman kardeşçe türküler söyliyerek, sarmaş dolaş mutlu yılbaşılar kutlıyacağız.

Şimdi yeni yıllar, kafalarımızın yüreklerimizin ateşinde, mutluluğu bekleyiş yıl dönümleridir.

Yurttaşlarımın daha da bilinçlenerek, örgütlenerek, bekleyiş günlerini mutluluk içinde kısaltmalarını, candan dilerim.

olaylara bakış

F.K.F'de ATÜT Semineri

Toplumların klâsik evrim şemasının Batı dışındaki toplumların evrimlerini açıklayamadığını savunanlar son sıralarda yeni bir biçim üzerinde duruyorlar, bu da Asya Tipi Üretim Tarzı.

Bu konu aslında pek yeni değil. Lâkin Marx'ın 1853'den sonra Doğu toplumlariyle ilgilenmesiyle birlikte doğar ve 1859'da Marx'ın yazdığı «Kapitalizm Öncesi Ekonomik Biçimleniş» —Pre Capitalist Economic Formation— adlı metinde yerini bulur. Burada Marx üretim ilişkilerinin evrimlerini şöyle sıralamaktadır: İlkel topluluk, Asya-tipi üretim tarzı, antik üretim tarzı, köleci üretim tarzı, germanik üretim tarzı, feodal üretim tarzı, ve kapitalist üretim tarzı. 1930'larda tartılışan ve Grekov —Dönüşüm, sayı 7— ile E. Varga —Sosyal Adalet, Kasım 1965— nın dediklerine bakılırsa suni bir şekilde kesilen bu konu, kapitalist öncesi evrede bulunan ve sosyalizme giden, çoğu az gelişmiş ülkelerin sorunlarına ışık tutması ümidiyle yeniden ele alındı.

Türkiye'yi de yakından ilgilendiren bu konu üzerinde, son sıralarda bizde de düşünenler çoğaldı. Ortaya çıkan sorun ATÜT konusunun, sosyalist eylem içindeki yerinin belirlenmesi ya da en azından bir aydınlatma sorunuydu. Fikir Kulüpleri Federasyonu geride bıraktığımız onbeş gün içinde bunu yapmaya çalıştı, bir ATÜT semineri düzenledi.

16 Aralıkta Selâhattin Hilav, Marx ve Engels'de ATÜT kavramlarını, 17 Aralıkta Attilâ Tokatlı Maurice Godelier'in ATÜT görüşünü ve 18 Aralıkta da Kemal Tahir Türkiye ve ATÜT konusunu işleyen konuşmalar yaptılar, ve seminer aynı gün yapılan bir tartışmalı oturumla kapandı.

Başlangıçta seminere katılacağını söyleyen bazı konuşmacıların katılmamaları, katılanların beklenilen hazırlıkta olmayışları ve de beklenen tartışma ortamının kurulamayışı semineri bir ölçüde zayıflattı.

Seminerde tartışılan bazı konular Türk sosyalizminin stratejisi yönünden üzerinde düşünülmesi gereken niteliktedir. Bu konuları şöylece özetleyebiliriz :

1. Klâsik evrim şeması, Batı dışı toplumların evrimlerini çözmekte yetersiz midir? Yani, Doğu toplumları Batı toplumlarından, yeni bir teoriyi gerektirecek kadar, farklı bir gelişme mi izlemektedir?

2. ATÜT'ün Türk toplumunun tarihsel evrimi içinde gerçekten bir yer var mıdır?

3. ATÜT'ün Türkiye için geçerli saptandığı takdirde sosyalist eyleme katkısı ne olacaktır?

ATÜT tartışmasına bağlı olarak ortaya çıkan bir konuya da dokunmadan edemiyeceğiz, bu da Türk toplumunun tarihsel evrimi üzerine hemen hiç bir incelemenin yapılmamış olmasıdır, ki Türkiye'de feodalitenin varlığı ya da yokluğu gibi bir tartışmanın ortaya çıkmasına sebep olmaktadır.

gohom !

Ha Buradan Çıktı Cani!

Hikâyeyi bilirsiniz : Adamın ruhu uçup gitmesin diye ağzını, burnunu, ilerisini, gerisini bir güzelce tıkamışlar, yatırmışlar yatağa. Ondan sonra da odanın penceresini, kapısını bir güzelce kapatmışlar. Oh, demişler, canını kurtardık adamın, artık canı çıkmaz. Ve bırakıp gitmişler. Bir süre sonra gelmişler ki adam nalları dikmiş. Hep şaşırmışlar: «Allah Allah» demişler, «evvelisi tıkali, gerisi tıkali; pencereler kapali, kapılar tıkali, ha neresinden çıktı bunin cani?»

Senato Başkanı Ürgüplü'nün, Başbakan Ürgüplü'nün Sovyetler Birliği'nde karşılanışını düşünüyorum: Her yanda Türk bayrakları. Halkın elinde çiçekler gibi Türk bayrakları. Sovyet halkı dost dost gülümsüyor Ürgüplü'ye, sevgi gösterisinde bulunuyor. Bizim gazetelerde boy boy çıktı bu resimler. Sovyetler Birliği herhalde hiç düşünmemiştir Ürgüplü'nün kapitalizmi, gericiliği, sosyal adaletsizliği, karaborsacılığı, derebeylik sistemini Sovyet halkına aşılıyacağını. Sovyet halkının, Türk bayraklarına heveslenerek sosyalizmden vazgeçeceğinden de herhalde korkulmamıştır. Sovyet halkı Ürgüplü'ye ne gohom çekmiştir, ne de Türk bayrağını yırtmayı düşünmüştür. Hattâ ne de, «Halkın çoğunluğunu neden sefalet içinde yaşatıyorsunuz? Sarı sendikalara neden yer vermiyorsunuz? Köylüyü ağaya, işçiyi patrona neden kırdırıyorsunuz? İnsan haklarına neden saygısızlık ediyorsunuz?» diye protestoda da bulunmamıştır.

Bir de Sovyetler Birliği Başbakanı Kosigin'in Ankara'ya gelişini ve karşılanışını düşünüyorum: Başbakanından İçişleri Bakanına, polisinden protokol görevlilerine kadar herkeste bir telâş, bir çekingenlik, bir korku, bir soğukluk. Değil halkın elinde Sovyet bayrağı görmek, caddelere bile bayrak çekilmemiştir. Koca Ankara'da, elektrik direğine bağlanan ikicik Sovyet bayrağı da polis kordonu altına alınmıştır. Kosigin, halktan çok polisle karşılanmıştır. Öyle bir karşılama ki, uluslararası protokol kurallarına bile saygı duyulmamıştır. Muhalefet parti başkanlarının çağrılmaması biryana, Kosigin'in gelişinde ve Anıtkabir'i ziyaretinde de —Akşam gazetesinin belirttiği gibi— «Amerikan Deniz Piyadeleri Marşı» çalınmıştır bandoyla!

Bu Ankara, Amerikan Cumhurbaşkanı Eisenhover'i de karşılamıştır, Başkan Yardımcısı Johnson'u da karşılamıştır, Suudistan Kralı Faysal'ı da karşılamıştır. O bayraklar, o taklar, o konvoylar, o çelenkler, o bandolar, o askerî birlikler, o şenlikler, o kalabalık... Siz sanıyor musunuz ki, bu halk kendiliğinden koşmuştur caddelere, Eisenhower'i, Johnson'u, Faysal'ı karşılamak için? Bu halkın nabzı, iktidardakilerin keyfine göre atmıştır bugüne kadar! İktidardakiler, devletin bütün olanaklarını kendi keyiflerine, eğilimlerine göre kullanmışlardır. Suudistan Kralı Faysal'a kırkbir çeşit yemek, bu devletin parasıyla yapılmıştır. Caddede davul çalınırsa, elbette ki, çoluk-çocuk koşuşur caddeye. Davul çalınmazsa, kimse kılını kıpırdatmaz.

Tok kurt nasıl ki ininden çıkmazsa, aç kurdu da ininde tutmağa imkân yoktur. Sosyalizm ve komünizm ne bayrakla, ne kitapla, ne şiirle, ne şarkıyla, ne filmle, ne de resmî görevlilerin ziyaretleriyle gelir bir ülkeye. Sosyalizm ve komünizm, insan emeğine ve halklarına saygı duyulmazsa, sosyal dengesizlik gündengüne artarsa, köylü ağaya, işçi patrona, emek kapitale köle yapılmak istenirse gelir. Halkın yüzde sekseni okulsuz, evsiz, işsiz, ışıksız, yolsuzsa, hastalık ve açlığın elinde çırpınıyorsa gelir. Öyle, caddelere bayrak asmamakla, kitap yasaklamakla, plâk toplamakla, sansürle, halka okul yapmamakla, şuna-buna pasaport vermemekle ne sosyalizm önlenebilir, ne de komünizm. Mister Delikçibaşının aklıyla hareket edenler, birgün bakarlar ki, deliklerini tıkadıkları adam ölmüş. O zaman onlara, ağızlarını biryana çarpıtıp, «Pencereler kapali, kapılar tıkali, ha nereden çıktı bunin cani?» demek düşer.

Bize de, okulsuzluğu, evsizliği, işsizliği, soygunu, vurgunu, sömürmeyi, sosyal dengesizliği, kapkaççılığı, aracılığı, tefeciliği, hastalığı, doktorsuzluğu gösterip, «Ula, ha buradan çıktı onin cani!» demek kalır.

Yaa, ha buradan çıktı onin cani!

Ve işte buradan girdi o korktuğunuz şey!

hüseyin korkmazgil

DÖNÜŞÜM

SOSYALİSTLERLE BAŞBAŞA

Bu sayıdan başlıyarak, "DÖNÜŞÜM SOSYALİSTLERLE BAŞBAŞA„ adlı bir sayfa açıyoruz. Bu sayfada bize, sosyalizmle ilgili her soruyu sorabilir, toplumsal dertlerinizi yazabilir, ve çevrenizdeki ilginç olayları duyurabilirsiniz.

Sorulara elimizden geldiğince cevap vermeye çalışacağız. Ayrıca, bazı sorularınızın cevaplarını gerekirse ünlü sosyalist yazarlar, sosyalist düşünür ve eylem adamları cevaplandıracaklardır.

Emekçiler Soruyor Kim Kimden Yana ?

14 aydır iktidarda bulunan ve millî iradeden söz eden A.P. iktidarı :

1) 1965 seçimlerinden bu yana halk yararına kaç kanun çıkarmıştır?

2) Bir yıl 12 ay olmasına rağmen tütün üretiminde yıl 24 aydır. Normal iş gününün 8 saat olması yanında, 16 saat çalışan ve bu emeğinin karşılığını da seçim nutuklarına bağlayan, bir türlü örgütlenememiş, bahtsız tütün ekici — milyonlarca emekçinin ümit bağladığı, tek dayanağı tütününü aracıdan kurtarmak için banka veya kooperatifler mi kurmuştur? Yoksa yeni pazarlar mı bulmuştur?

3) Onbinlerce okulsuz ve öğretmensiz, kendi kaderine terkedilmiş, hor görülen masum yavruları okula ve öğretmene mi kavuşturmuştur? Yoksa binlerce liseli genç kabiliyeti kahve köşelerinden mi kurtarmıştır?

4) 20. asrın en basit haberleşme vasıtası olan, biribirinden habersiz binlerce telefonsuz köye telefon mu getirmiştir?

5) Asırlardan beri uğruna kan döktüğü toprağa bir türlü sahip olamıyan, halen yarıcı ve üçürdüm olarak çalışan, bu memleketin hakiki efendisi emekçiyi, köylüyü toprak sahibi mi yapmıştır?

6) Öz be öz malımız olan, petrol ve madenlerimizi yabancı ellerden mi kurtarmıştır?

7) Hepimizin kalbinde kanayan bir yara olan, Kıbrıs sorununda, daha olumlu bir politika mı izlemiştir?

8) Soygunları, adam öldürmeleri, başkentte güpegündüz adam kaçırmaları önlemiş, suçlularını adalete mi teslim etmiştir?

9) Bunların hepsine çare bulunmuşta sıra zam ve avanslara mı gelmiştir? Biz emekçiler olarak, memur kardeşlerimizin ekmeğinde gözümüz yok. Fakat halktan alınan vergiler ve zamlar en kısa yoldan halk yararına yatırıma dönmeyip devlet çarkının bir kısmında eriyip giderse o yerde sosyal adalet ve demokrasiden bahsedilemez.

Görülüyor ki sandıktan çıkmak bütün bunları halletmeğe yetmiyor. Emekçi halk, Anayasa ve kanunlar çerçevesinde iç ve dış sömürüye karşı bilinçli olarak memleket çıkarlarını savunabildiği sürece demokrasinin yerleşeceğine inanmaktadır.

Hüseyin Korkut

Muğla T.İ.P. İl Başkanı

•

Mapıs Arkadaşım NÂZIM

Ben, Süle köylü İdris. İstiklâl Harbinin İnegöl'lü Çete Reisi Edebey'li İzzet Bey'in cellâdı. Bursa mapıshanesi mahkûmlarından biriyim.

1945 yılında girdim mapıshaneye. Bir sene Nâzım Hikmet'le beraber yattım. Daha doğrusu aynı mapıshanede arkadaşlık ettim. İyi insandı Nâzım. Mahkûmları severdi, mapıshane müdürünce sayılırdı. Koğuşları tek tek gezer, hal hatır sorardı.

İşi düşen Nâzım'a koşardı. Ama Nâzım Hikmet'e istida yazdırırsan yukarıdan kabul olmazdı. «Hökümatın işine karışmasam, ben bu gün çıkarım» derdi.

Adliye müfettişi Adnan Bey, bir eve girmiş, bu yüzden mahkemeye verilmişti. Nâzım, Adnan Bey'e mahkemesinin dışardan görülmesi için bir istida yazdı. Ama iki satır yokarıdan zülfiyara dokanmış, dilekçe geri geldi. Adnan Bey' in kendisi yazdı, gene reddedildi. İznik'li iskân memuru Zihni Bey, ver şu istidayı bakayım dedi. Bakınca «tabii kabul edilmez, siz hökümatı eşek yerine koyuyorsunuz» dedi.

Nâzım, mapıshane müdürü ile oturup kalkardı. O, mahkûm değildi. Bizimle oturup çay içer, hoş sohbet ederdi. Mahkûmların da mahkemelerinde nasıl ifade vereceklerini öğretirdi.

Birgün mahkûmları dövüyorlardı. O zaman Nâzım : Ne duruyorsunuz, siz eşek misiniz» dedi. Bütün mahkûmlar kapıları kırdı. O zaman Nâzım'ın gözleri yaşardı. «Bunlar beni ne kadar seviyorlarmış» sözlerini mırıldandı.

Mahkûmlar alt katta ve avluda dövülüyordu. Nâzım, yerinden fırladı. Bir üst âmir gibi dövenlere : «Yazık değil mi bu millete. Neye dövüyorsunuz bu insanları her akşam. Mahkûmsalar, insan bunlar» diye gürledi.

Gazi bile «bu memlekette en kafalı adam Nâzım Hikmet» derdi. Kıymeti bilinmedi.

Her geçen günü bir şiirle dile getirirdi. Şiirde onun üstüne yoktu. Memleket Nâzım'a yazık etti.

Kendi kafasına uyan adamlarla konuşurdu. Ama uymak istemiyenler bile onu zevkle dinlerdi. En sonunda da ona hak verirdi. Kısacası Nâzım Hikmet, bizler için çok şeydi.

İyilikle anarım, iyilikler Nâzım'ın olsun.

Süle köylü İdris

Acı ve Gülünç

Silifke Lisesinin yandığını gazetelerden okumuşsunuzdur. Olay gerçekten üzücü idi. Ne var ki yangından sonra Silifke'de büyük bir komedi oynanmaya başlandı.

Silifke'nin T.İ.P. ilçe başkanı bir avukat. Başkanın karısı lisede, kızkardeşi enstitüde öğretmen. Silifke savcısı kovuşturmayı yürütürken, bu iki öğretmeni tanık olarak dinlemek ister. Fakat tanık olarak ifadesini aldığı bu kişilere, bir sanığa sorulabilecek —Lisenin yandığı gece neredeydin? Kiminle beraberdin? gibi— soruları sıralar.

Olayın kulağa gelen bir başka yanı; yangının kendi ihmalinden olduğu söylenen lise müdiresinin, kardeşiyle birlikte —ki müdire hanımın kardeşi A.P. ilçe başkanıdır.— kovuşturma sırasında savcının yanında bulunduğu, tanık olarak dinlenen T.İ.P. ilçe başkanının karısı ve kardeşine savcıyla birlikte sorular sorduğu söylentisidir.

Gerçekten, acı bir olayın; Türkiye İşçi Partisinin hızla geliştiği bir ilçede, bu partiyi ve ilçe parti yöneticilerinin akrabalarını sanki suçluymuşçasına baskı altında tutmak, suçlamak ve politik mücadeleye hiç de güzel olmayan bir biçimde alet etmek acıdır. Gülünçtür.

Şu, hiç bir zaman akıldan çıkarılmamalıdır : Hangi yerden, ne türlü ve ne değin akıldan ve sağduyudan yoksun baskılar, suçlamalar gelirse gelsin emekçi halkın, bilinçlenmesi, haklarına sahip çıkması, iktidara gelmesi engellenemiyecektir. Bu böyledir. Böyle bilinmeli.

dönüşüm yayın ilanları

TUTARLI OLMAK

İRFAN GELEN

uygulama dönemi

Türkiye'de sol hareket, dar çevrelerin dışına çıkarak, miting meydanlarına ve halk yığınlarına ulaşma olanağı bulabilmiştir. Her yerde buna paralel olarak örgütler kurulmakta; sosyalizm, düşünce plânından eyleme indirilerek, yaşanılan ve hayata uygulanan bir gerçek haline getirilmektedir. Bütün bunlar, sol akımın, bir siyasî parti halinde örgütlenmesi ile olabilmiştir. Bir siyasî parti eylemi içinde miting meydanlarından, köy, ilçe ve illerden halka ulaşabilme olanakları açıktır.

egemen sınıfların isteği

Yurdumuzda siyasî partiler, anayasa güvencesi altındadır. Ve partilerin, özellikle solcu partilerin eylemleri yasalarla sınırlanmıştır. Anayasa güvencesi altında bulunan partiler ancak mahkeme yoluyla kapatılır. Egemen sınıf bu yüzden, sol akımı geriletmek, bunu durdurmak için, her şeyden önce solcu partilerin eylemini yasa dışında göstermeye çalışır. Bunu elde etmek için de yalan ve iftiraya başvurur, gerekirse tertipler düzenler. En küçük olayları kullanır. Bunun çok örneğini gördük, daha da göreceğiz, Egemen sınıf, solcuların siyasî bir parti halinde örgütlenmesi ile sol akım adına elde edilen olanakların kaldırılması için, her şeyden önce, bu partileri kapatabilecek yargı organlarına gerekçeler hazırlamak ister. Halkı, ele geçirdiği fırsatlarla bu yolda kandırır.

Sol hareketle tutucu çevrelerin mücadelesi bu yüzden, zorunlu olarak, bu çizgide sürecektir. Burada söz konusu olan, sol akımın bir siyasî parti halinde kalıp kalamıyacağıdır. Mücadelenin birinci dönemi ve temel dayanağı budur. Durum bu kadar açıkken, «ben iyi niyetliyim, buyrun tartışalım» diyen bir sosyalistin, durmadan metod olarak her vesile ile dolaylı da olsa Nâsır örneğini göstermesi dikkati çekmektedir. Böylece, bir sosyalist partinin var olup olmaması meselesi dolaylı yoldan tartışma konusu yapılmaktadır.

Bunun dışında bir kısım sol çevreler ise, Türkiye'deki yasaları ve bu yasaların çizdiği sınırı sol eylem için yeterli bulmamakta, İşçi Partisini taviz vermekle, sağa sapmakla suçlamakta, daha sert davranılmasını istemektedir. Bunlar da gider ayak, partiyi yasalar dışına itme eğilimi içindedir.

Böylece, Yön çevresi ile bazı sertler, değişik görünüşler altında temel olarak bir siyasî partinin var olma olanaklarını tartışmaktadır. Böylece her iki çevre de tabiatı gereği egemen sınıfın istediği çizgiye itmektedir sol akımı.

bazı tipler

Sosyalist akımın meyhanelerden, dost çevrelerinden, sanat ve yazın alanından, eylem dönemine indirilmesi, yani sol akımın hayata uygulanması, zorunlu olarak bazı sorunları da beraberinde getirmiştir. Ve bu arada birtakım tipler de ortaya çıkıvermiştir. Bunların bir kısmı yeni döneme ayak uyduramamıştır. Hâlâ konuşmakta, dar çevrelerde sıkışan eski sol hareketin zorunlu alışkanlıklarını bugün de sürdürmektedir. En ufak bir meseleyi tartışma haline getirmek ve bu yüzden durmadan konuşmak bu tipin belirgin özelliğidir. Onlar, sol hareketin akıl hocalarıdır. Bu tutumları mizah konusu olunca küserler ve tartışmayı parti dışına götürürler. Yani yine meyhanelere, dost çevrelerine dönerler. Çünkü oralarda eylem pek yoktur. Bir diğer tip de, komplekslerini örtülü olarak birtakım uygunsuz davranışlarla parti meselesi haline getirmektedir. Hiçbir şeyden, yapılan işlerden memnun olmazlar. Kimseyi beğenmezler. Yapılması gereken işleri söylerken, bunların nasıl yapılacağını göstermezler.

ilk aşama

Sosyalizm, henüz halka maledilmiş değildir. İlk hedef budur. Geniş halk yığınlarına doğrular anlatılacak, örgütler buna paralel olarak kurulacak ve sol hareket halka indirilecektir. Ülkemizin koşulları böyledir. Bunu anlamayanlar, birkaç, küçük çevrede sertlikten falan söz edenler, birtakım soyut meseleleri tartışanlar, önce bu konuya ciddî olarak eğilmelidirler. Halka nasıl anlatılacak? Bunun araçları nedir? Halka ulaşabilmek için, bu düzen içinde, bir siyasî parti en etkili araçtır. Ve bir siyasî partinin var olabilmesi, ancak bu düzen içinde olanaklıdır. Buna bağlı olarak, yani kendi varlığı sebebiyle İşçi Partisi demokratik düzenin savunucusudur. Anayasaya bağlıdır, çünkü anayasa, partinin var oluş nedenlerinden biridir. Sol hareketin halka maledilmesinde en uygun ortam olduğu için bu düzeni savunuyoruz. Bu düzen içinde sosyalizm halka anlatılacak, koşullar değişse bile yenilmez hale getirilecektir. Halkın oyları ile iktidara gelme olanağı varken, sol hareketi bu yoldan en geniş şekilde yaymak olanaklıyken bunu görmezlikten gelmek ve hızla gelişen sosyalizmi ölü noktalara itmek sadece halka ihanet olur. Emekçi halkımızın sınıf mücadelesi demokratik düzenin yasaları içinde yürütülecektir. Ve mücadelenin, tek örgütü İşçi Partisidir. Bu yüzden, Türkiye İşçi Partisi demokratik düzeni ve anayasayı sonuna kadar savunacak, bu düzenin işlemesi için gerekirse mücadele edecektir.

örgüt denen birşey

Halka ulaşabilmek için yapılması gereken sayısız değişik iş öylece beklemektedir. Binlerce köye gitmek, illere, ilçelere uzanmak, buralardan halka doğruları anlatmak için çalışan, yılmadan, usanmadan çalışabilen insanlar lâzım. Sert olmak, bu çalışma disiplini içinde söz konusu olabilir; lâfta değil. Bir seçimi yönetmek, partinin günlük işlerini aksatmamak için herkese değişik görevler düşmektedir, ve bütün bu işler, ancak bir örgüt içinde herkesin değişik görevler alması ile yapılabilecektir. Bir bildiri dağıtmak, bir ilçeye gidebilmek, bağış toplamak, kendini eğitmek, başkalarına doğruları anlatmak için iyi işleyen örgütler gerekmektedir. Bu yüzden, her sosyalistin mutlaka bu örgütler içinde görev alması zorunludur. Bunun dışında, sol hareketi yaymak için yazı yazan sosyalistler, sanatçılar ve partiye giremiyenler de İşçi Partisine katkıda bulunmalı, yardım etmelidir. Çünkü, tek başına bir sosyalist ne derece değerli olursa olsun gereği kadar yararlı olamıyacaktır. Çünkü çağımız dev örgütler çağıdır. Hele sosyalist hareket mutlaka örgütlerle yürütülecektir. Başka bir örgüt olmadığı süre içinde, her sosyalist bu yüzden İşçi Partisine dolaylı olarak bağlıdır. Bu bağlılık, sosyalist olma sorumluluğundan gelmektedir.

güvenmek

Parti yöneticileri, olaylar karşısında takınılacak tavrı, geniş bir strateji içinde düşünür. Geçici olaylara karşı takınılan bu tavrın, asıl hedef gibi gösterilmesi, bunun genellenmesi düşünceleri karıştırır. Örnek olarak, partinin Amerika'ya karşı tutumu bu kadar açıkken, bir sosyalistin, «Aybar Amerika'ya teşekkür etti» diyecek kadar tartışmaları çarpıtması ve bu yazının Yön dergisinde yayınlanması dikkatten kaçmamaktadır.

Bir örgüt içinde her organın sınırlı yetkileri ve görevleri vardır. Karar alma organlarının sosyalistlerden isteyeceği davranış, yorumlanamaz. Gerekirse, karar alan, organ sorumlu olduğu kuruluşlara hesap verir. Bu yüzden, parti yöneticileri verdikleri her kararın gerekçesini teker teker her üyeye ve parti dışındaki sosyalistlere açıklamak zorunda değildir. Seçilen yöneticilere güvenmek gerekir. Hiçbir yöneticiye güvenmiyen bir insanın bir örgütte çalışması olanaksızdır. Her olayı kendi başına yorumlayıp karar veren üyelerin örgüt içinde giderayak olumsuz bir çizgiye gireceği bellidir. Çünkü, parti kademeleri içinde yetki ve sorumluluklar açıkça ortaya konmuştur. Yetki ve sorumlulukların biribirine karıştırılması, örgütleri çalışamaz hale getirecektir.

Parti dışında kalan birtakım insanların yetkiliymişçesine parti işlerine karışması, akıl vermesi gülünçtür. Çünkü parti içinde karar verme organları bu yetkilerini şüphesiz kimseyle paylaşamıyacaktır.

sonuç

Sosyalist hareketin bu dönemi kendine özgü birtakım zorunlulukları içinde taşımaktadır. Bu zorunluluklara uymak yararlı olmanın birinci koşuludur. Aksi halde ister istemez buna uyamıyanlar sol hareketin dışında kalacak; uyumsuz tipler halinde ortaya çıkacaktır.

DÖNÜŞÜM
ONBEŞ GÜNLÜK SOSYALİST DERGİ
Yıl : 2 — Sayı : 10 — 1 Ocak 1966
Sahibi ve Yazı işleri Müdürü : ABDULLAH NEFES
Yönetim yeri : Menekşe Sokak 27/2 - Ankara — Her türlü haberleşme adresi : PK 193 Yenişehir - ANKARA
— Gönderilen yazılar geri verilmez. DÖNÜŞÜM adı anılmadan iktibas yapılamaz. — FİATI : 100 Kuruştur.
ABONE : Yıllık 24; Altı Aylık 12 Liradır. — Dizilip Basıldığı yer: İŞ Matbaacılık ve Ticaret - Ankara Tel 119283